

Svenska
Läkaresällskapet

SVENSKA LÄKARESÄLLSKAPET

Verksamhetsberättelse 2020

SVENSKA LÄKARESÄLLSKAPETS VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2020

PRODUKTION
Svenska Läkaresällskapet

ANSVARIG UTGIVARE
Per Johansson, Kanslichef

GRAFISK FORM
Jaana Logren Bergqvist,
Kommunikationsansvarig

FOTON
Istockphoto
Lasse Skog
Magnus Skoglöf
Samuel Unéus

DIGITALPUBLICERING
www.sls.se
www.issuu.com

FRÅGOR OM INNEHÅLLET
Jaana Logren Bergqvist
Kommunikationsansvarig
Svenska Läkaresällskapet
jaana.logren@sls.se
08- 440 88 68

För bästa möjliga hälsa för alla

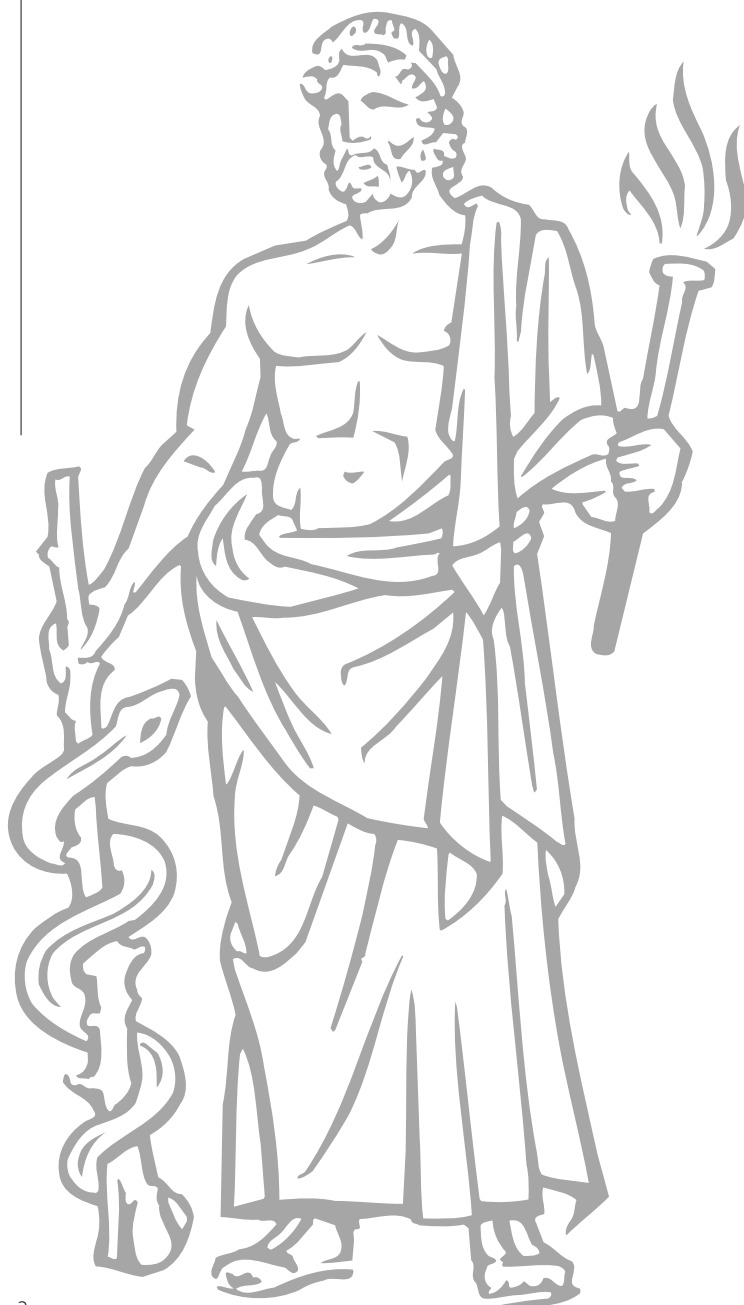
Svenska Läkaresällskapet är läkarkårens oberoende, vetenskapliga professionsorganisation, en ideell, partipolitiskt och fackligt obunden förening. Vårt syfte är att verka för förbättrad hälsa och sjukvård genom att främja vetenskap, utbildning, etik och kvalitet.

Svenska Läkaresällskapetets vision är bästa möjliga hälsa för alla. Det bidrar vi till genom att vara den ledande organisationen för läkarprofessionens vetenskapliga och kliniska excellens.

Tillsammans med våra medlemmar i SLS medlemsföreningar och sektioner initierar och driver vi frågor för att förbättra och utveckla hälso- och sjukvården. Vi sprider kunskap, stödjer forskning och utarbetar riktlinjer, uttalanden, rapporter och policydokument.

Vi ingår dessutom i statliga utredningar och besvarar remisser. Integritet och oberoende är fundamentet för vår verksamhet och en förutsättning för vår samhällsroll.

Vår verksamhet genomsyras av våra kärnvärden; vetenskap, utbildning, etik och kvalitet. En hälso- och sjukvård som satsar på dessa värden har goda förutsättningar att motsvara de förväntningar patienterna, verksamheten och samhället har på läkarkåren och medicinen.

INNEHÅLL

- 6 Ordförande har ordet
- 8 Verksamhetsområden
- 9 Kanslichefen har ordet

Vetenskap/forskning

- 10 SLS delegation för medicinsk forskning
- 10 Forskning inom primärvården
- 10 Extrautlysning för coronaforskning
- 10 För god medicinsk forskning
- 10 SLS projektanslag
- 10 SLS resebidrag
- 11 SLS post-doc-stipendier
- 11 SLS forskarmånader
- 11 SLS introduktionsstipendium
- 11 Priser
- 11 Agenda för hälsa och välbefinnande
- 12 SLS priser och pristagare

Utbildning

- 14 SLS delegation för utbildning
- 14 Grundutbildning och vidareutbildning
- 14 Fortbildning
- 15 Pandemins effekter på utbildningen
- 15 Certifiering av subspecialiteter
- 15 Remisser och påverkansarbete
- 16 SLS asylprojekt
- 18 Kandidat- och underläkarföreningen
- 20 SLS programkommitté
- 21 SLS programverksamhet

Etik

- 22 SLS delegation för medicinsk etik
- 22 Etikdagen 2020
- 22 2020 års Hippokratespristagare
- 22 Etiskt uttalande
- 22 Medicinska åldersbedömningar
- 22 Privata sjukvårdsförsäkringar
- 22 Prioriteringar i vården
- 23 Assisterat död
- 23 Vaccinationsetik
- 23 Remisser och påverkansarbete

Kvalitet/hälsa/sjukvård

24	A. Styrning, organisation och övergripande kvalitets- och säkerhetsfrågor
24	Professionsbaserad kvalitetsrevision
24	Hälso- och sjukvårdens styrning
24	Stärk primärvården
25	Covid-19-gruppen
25	Kloka Kliniska Val
25	Equalis
27	SLS delegation för medicinsk kvalitet
27	Personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp
27	Kvalitet ur ett läkarprofessionsperspektiv
27	Kunskapsbaserad vård
27	Samverkan och samordning med SLS kommittéer och arbetsgrupper
27	Nationell plattform för förbättringskunskap
27	Remisser
28	Kommittén för medicinsk kvalitetsutveckling
28	Kommittén för säker vård
29	Kommittén för läkemedelsfrågor
30	Kommittén för eHälsa
31	Kommittén för medicinsk språkvård
32	B. Prevention, folkhälsa och global hälsa
32	Kommittén för prevention
33	Kraftsamling för ungas psykiska hälsa
34	SLS Levnadsvaneprojekt
36	Kommittén för global hälsa
37	Klimat, hälsa och hållbar sjukvård

Organisation

38	Implementering av medlemsreform
38	SLS samverkan med myndigheter och organisationer
38	Administrativt stöd
39	SLS hus
39	Miljöarbete
39	Kansliet och medarbetare
41	SLS samlingar
42	Medlemsstatistik 2020
42	Hedersledamöter 2020
43	Sektioner, lokala läkarsällskap och associerade föreningar
44	Sammanfattning av ekonomin
46	Kommunikation
47	Räckvidd och statistik
49	Besvarade remisser
50	Expertgrupper
51	SLS nämnd
52	Förtroendevalda och kansli

Årsredovisning 2020

55	Årsredovisning
66	Revisionsberättelse

Lärdomar från pandemin

Ar 2020 kommer att gå till historien och stanna kvar i våra minnen. Det var året då vi ställdes inför ett nytt sedan tidigare okänt virus och en pandemi som inte liknat något vi sett på 100 år. Det har påverkat oss alla och hälso- och sjukvården i synnerhet. När jag ska blicka tillbaka på det gångna året så imponeras jag av den kraft som den medicinska professionen visat. En lärdom är att när beslutsvägarna blir kortare och professionen fått möjlighet att själva styra har resultaten i de allra flesta fall blivit mycket bra.

Pandemin har verkligen visat vikten av att vi tillsammans möts och samarbetar över specialitets- och professionsgränserna. Kunskapsbehovet är och har varit stort och SLS var snabba med att ställa om verksamheten och skapa digitala mötesplatser för kunskapsutbyten. Under det gångna året har vi tillsammans arrangerat närmare 60 digitala seminarier. SLS skapade även tidigt en covid-19-arbetsgrupp med representanter från SLS medlemsföreningar och sektioner som snabbt kunde utbyta information och identifiera kunskapsluckor och systemfel i spåren av pandemin. Denna grupp har bland annat resulterat i ett nationellt vårdprogram för covid-19, rekommendationer för säker kirurgi under pandemin samt påverkansarbete. Gruppen har även diskuterat pandemins påverkan på utbildning och SLS genomförde en enkätundersökning för att undersöka hur pandemin har påverkat sektionernas möjligheter att ge ST-kurser. Vi lyckades även på blott tre månader planera och genomföra Sveriges första stora (och helt digitala) vetenskapliga möte om covid-19 "State

of the Art Covid-19" som genomfördes den 15-16 december. Mötet blev en stor framgång. Drygt 1600 personer deltog för att diskutera kunskapsläget kring covid-19, samtliga akademier och andra tunga organisationer ställde sig bakom och det vetenskapliga programmet höll genomgående mycket hög kvalitet. Att på så kort tid arrangera ett möte på den här nivån hade inte varit möjligt utan SLS medlemsföreningar och sektioner och alla underbara kollegor som gick samman för att sprida den samlade kunskapen om pandemin. Det vi gemensamt skapade var i praktiken den mest aktuella "läroboken" kring covid-19 i form av inspelade föreläsningar och sessioner.

”Pandemin har visat vikten av att vi tillsammans samarbetar över specialitets- och professionsgränserna.

Det är ingen slump att det är just SLS som läkarkårens oberoende vetenskapliga professionsorganisation som tar den här typen av initiativ. SLS grundades för drygt 200 år sedan i syfte att vara en arena för kunskapsutbyte mellan läkare i ett kritiskt skede för vetenskapen. På den vägen har SLS fortsatt att verka.

Samtidigt som vi hanterat pandemin och dess konsekvenser har SLS verksamhet löpt på. SLS delegationer, kommittéer, arbetsgrupper och projekt har fortsatt att arbeta mot verksamhetsmålen. Vi har delat ut priser och forskningsanslag och

på olika sätt värnat vård efter behov. Vi har hållit våra större dagar som Etikdagen, besvarat remisser och fortsatt att delta i statliga utredningar. Den senaste i raden är utredningen om privata sjukvårdsförsäkringar där vi ingår i expertgruppen.

SLS har även ökat synligheten i press och media under året och vi ser ökningarna i alla kommunikationskanaler med fler besökare och följare, ökat antal visningar, större genomslag och räckvidd. En fantastisk utveckling, läs mer på sid 46-47.

Att verka för en fullt utbyggd primärvård har varit i fokus för remisser och debatt. En förutsättning för att klara vårderna av de mest sjuka äldre och för att tillgodose den "friskare" befolkningens tillfälliga vårdbehov, med god tillgänglighet, är långsiktiga förstärkningar och åtgärder som gör det attraktivt att arbeta i primärvården, bland annat utrymmet för forskning och utveckling. SLS välkomnar forskningspropositionens satsningar på primärvård. Det är viktigt dels för att merparten av de stora patientgrupperna finns i primärvården, dels för att stärka utvecklingsmöjligheterna för specialister i allmänmedicin, något som framkom med önskvärd tydlighet under ett rundabordssamtal som SLS arrangerade i början av 2020 med tema forskning i primärvården.

På fullmäktiges uppdrag har SLS startat upp projektet "Kloka Kliniska Val" som handlar om att förbättra och utveckla sjukvården, minska slöseri och skador, samt att främja behovsstyrd vård. Ett annat FM-uppdrag; Professionsbaserad medicinsk kvalitetsrevision, har avslutats och en slutrapport har publicerats, och även föranlett en artikel i Läkartidningen.

Ytterligare två arbetsgrupper har arbetat intensivt under året, även de på fullmäktiges uppdrag; kraftsamling för ungas psykiska hälsa och klimatgruppen. Vi har fortsatt arbetet med SLS medlemsform, som trädde ikraft den 1 januari 2021 och som innebär att kopplingen mellan SLS som moderförening och dess sektioner ytterligare stärks genom att sektioner kan bli medlemsföreningar i SLS och anslutas med alla sina medlemmar. En efterlängtd reform som stärker föreningarnas roll i SLS och därmed läkarkårens vetenskapliga oberoende professionsröst. Läs mer om årets aktiviteter i verksamhetsberättelsen och ett stort tack till er alla för fantastiska insatser under året!

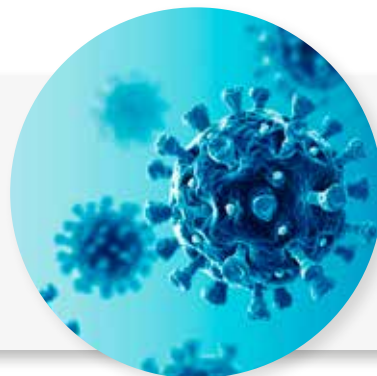
TOBIAS ALFVÉN
Ordförande

Fyra verksamhetsområden – för förbättrad hälsa och sjukvård

Vetenskap/forskning

Forskningspolitik, anslag, stöd och priser.

Utbildning

Utbildningspolitik, grund- och vidareutbildning, fortbildning och programverksamhet.

Etik

Etiska principer, riktlinjer och uttalanden.

Kvalitet/hälsa/sjukvård

Styrning, medicinsk kvalitet, säker vård, eHälsa, läkemedelsfrågor, medicinsk språkvård, prevention, levnadsvanor och global hälsa.

En stark organisation som kan agera i kris

Trots all sorg och elände pandemin förde med sig för enskilda människor och samhället blev 2020 ett bra år för SLS som organisation. Den ordinarie verksamheten kunde löpa på som vanligt trots arbete på distans större delen av året. För tredje året i rad nådde SLS målet om ekonomi i balans med ett (litet) positivt resultat.

Samtidigt kunde SLS mitt under brinnande pandemi flytta fram positionerna på en rad områden under året. Vi lyckades bland annat tillsammans med våra blivande medlemsföreningar och sektioner digitalisera och vässa programverksamheten med över 60 programaktiviteter kring dagsaktuella frågor, inte minst med koppling till covid-19. I slutet av året arrangerade SLS Sveriges första digitala vetenskapliga konferens om covid-19 tillsammans med våra blivande medlemsföreningar och sektioner. SLS kunde också stärka sin roll som proaktiv påverkansaktör 2020. I frågor som rörde pandemin men även andra dagsaktuella ämnen hade SLS direktkontakt med Socialdepartementet och myndigheter som Socialstyrelsen och Försäkringskassan på ett sätt jag inte upplevt tidigare.

2020 lyckades vi även slutligt implementera medlemsreformen som beslutades av fullmäktige 2019. Ett stort antal föreningar skulle giftas ihop med moderföreningen i en komplicerad process kring stadgar och registeruppgifter. Den 1 januari 2021 fick SLS sina 40 första medlemsföreningar och ytterligare 15–20 är på ingång de kommande åren.

Vad gjorde att SLS kunde kliva fram som en stark organisation 2020 i spåret av en brinnande pandemi? Om jag tillåts spekulera är det några faktorer jag särskilt vill lyfta fram.

Det först jag tänker på är att SLS i grunden är en välordnad organisation med välordnad ekonomi. Inom SLS finns en stark gemensam värdegrund i vetenskap, utbildning, etik och kvalitet och i vårt oberoende och ideella engagemang; väl invanda strukturer med nämnden och delegationer som är tungt förankrade i våra medlemsföreningar och sektioner; samt en ekonomi i balans som möjliggör handlingsutrymme. Detta ger sammantaget en trygg, kostnadseffektiv och flexibel verksamhet. Det andra jag vill lyfta är att processen kring medlemsreformen som startade 2017 bidragit till att stärka narrativet om ett "Vi" – dvs. insikten om att SLS består av både de centrala organen (nämnden, delegationer, kansliet) och delföreningarna (medlemsföreningar, sektioner, lokala sällskap, KUF och associerade föreningar) liksom insikten om att om hela organisationen går i takt i frågor av betydelse för läkarrollen och hälso- och sjukvården kan SLS göra verklig skillnad. Ett förstärkt "Vi" har sedan följts av ett internt sug efter mer gemensamt SLS-agerande i olika frågor.

Komponenterna fanns således på plats. Det som behövdes var en yttre kraft eller "fiende" som knuffade i gång oss ordentligt. Utmaningen nu är som jag ser det att fortsätta flytta fram SLS positioner som aktör inom svensk hälso- och sjukvård men även fortsätta dra nytta av den initiativkraft och vilja som så tydligt finns internt i organisationen, efter det att pandemin ebbat ut. Min förhoppning är att jag på denna plats i verksamhetsberättelsen för 2021 kan peka på tydliga framgångar på båda dessa områden.

PER JOHANSSON
Kanslichef

För forskning av hög kvalitet som är kliniskt relevant

SLS stödjer medicinsk forskning och utveckling. En viktig del av verksamheten bedrivs i SLS delegation för medicinsk forskning. Verksamheten är huvudsakligen inriktad på två områden, ett forskningspolitiskt arbete i syfte att stödja och utveckla svensk medicinsk forskning samt anslag och bidrag för stöd till svensk medicinsk forskning av hög kvalitet.

DELEGATIONEN FÖR MEDICINSK FORSKNING

Det forskningspolitiska arbetet syftar till att förbättra förutsättningarna för forskningsinriktade läkare att bedriva forskning på alla nivåer. Yngre läkares möjligheter att bedriva forskning, såväl före som efter disputation, är av avgörande betydelse för att svensk medicinsk forskning också framgent ska ha en hög klinisk relevans. Delegationen ansvarar även för utdelning av forskningsanslag och resebidrag från de stiftelser och donationer som disponeras av SLS. Bedömningar av ansökningar till forskningsfonder samt förslag till fördelning lämnas av Prioriteringskommittén på delegationens uppdrag. Prioriteringskommittén består av 25 sakkunniga som var och en representerar en särskild disciplin. Delegationen har haft fyra digitala sammanträden under året.

Aktiviteter

Forskning inom primärvården

För att sätta fokus på frågan bjöd SLS in regeringens särskilda utredare Anna Nergårdh och representanter från hälso- och sjukvården, akademien, myndigheter och olika intresseorganisationer till ett rundabordssamtal om forskning i primärvården. En sammanfattande rapport finns publicerad på hemsidan.

Rapport

<https://bit.ly/3fNO9n5>

Extrautlysning för coronaforskning

Under 2020 utlystes ett projektanslag för forskning inom covid-19 som ett sätt att försöka bidra till att öka förståelse och kunskap inom området. Utlysningen föll väl ut med 77 inkomna ansökningar. Totalt delades 1,1 mkr ut till 11 projekt. Utöver forskningsanslagen delade Stiftelsen Nordiska Medicinpriset, via SLS, ut 250 000 till de ansökningar som ansågs bäst representera forskning inom rehabilitering efter genomgången covid-19. Beloppet delades mellan tre ansökningar.

För god medicinsk forskning

Delegationen arbetar kontinuerligt med att förbättra ansökningsförfarandet och har till utlysningens gång 2021 förtydligat bedömningsnivåer av klinisk relevant och kliniskt förankrad forskning för att klargöra och underlätta prioriteringskommitténs bedömningsarbete. SLS förvaltar närmare 150 stiftelser som ger stöd för medicinsk forskning. Stödet ska stimulera ny och övergripande forskning och är en viktig del i SLS arbete för att långsiktigt stärka utvecklingen av hälso- och sjukvårdens kvalitet. Genom projektanslag, post doc-stipendier och resebidrag ges ett betydelsefullt stöd till unga forskare. Delegationen samverkar även med AFA-Försäkring i bedömning och fördelning av forskningsmedel.

SLS projektanslag

Under 2020 delades drygt 19,3 mkr ut till SLS projektanslag. Totalt inkom 152 ansökningar, varav 148 uppfyllde behörighetskraven och 64 beviljades. Av de beviljade erhöll 17 tvåårigt och 47 ettårigt anslag. Beviljandegraden var 44,4 %. Anslagens storlek varierade mellan 100 000 och 800 000 kronor och medelanslaget var 300 855 kronor. Av de sökande var 61 % kvinnor, bland de beviljade 64 %. Dessutom utdelades drygt 1,9 mkr till de tvååriga anslag som 2019 beviljades ett preliminärt belopp för det andra året.

SLS resebidrag

SLS resebidrag delas ut för resa till kongress med aktivt deltagande eller för forskningsvistelse för att lära nya metoder vid en utländsk institution.

Vetenskap/forskning

På grund av rådande pandemi har SLS varit restriktivt med att dela ut bidrag till resande. Det var färre ansökningar som kom in 2020 jämfört med ett normalår. 89 inkomna ansökningar varav 39 beviljades bidrag till ett sammanlagt belopp av 558 000 kronor.

SLS post doc-stipendier

SLS post doc-stipendier finansierar tjänstledighet för nydisputerade kliniska forskare som vill bedriva forskning utomlands. 2020 utdelades drygt 3,3 mkr till post doc-stipendier. Totalt inkom 26 ansökningar, varav 23 uppfyllde behörighetskraven och 12 beviljades. Av de sökande var 70 % kvinnor, bland de beviljade 75 %.

SLS forskarmånader

SLS forskarmånader infördes inför utlysningen 2019/2020 och är ett stipendium som ger läkare möjligheten att vara tjänstlediga under två månader för att ägna sig åt forskning. Antal inkomna ansökningar 2020 var 25 och av dessa beviljades 11. Totalt delades 1,1 mkr ut. Av de sökande var 52 % kvinnor och av de beviljade 55 %.

SLS introduktionsstipendium

SLS introduktionsstipendium syftar till att stimulera studenter på läkarprogrammet att börja forska. 2020 inkom 22 ansökningar och av dessa var 21 behöriga och alla beviljades därmed till ett sammanlagt belopp av 477 000 kronor. Under hösten ägde ett inspirationsmöte för sommarstipendiatar rum där deltagarna fick presentera sitt arbete och gavs möjlighet att nätverka med andra forskningsintresserade.

Priser

Forskningsdelegationen delade 2020 ut två priser. Ett till bästa vetenskapliga ansökan och ett till den ansökan som bäst representerar translationell forskning. Prissumman var 100 000 kronor för respektive pris. Läs mer på sid 12.

Agenda för hälsa och välbefinnande

I syfte att bidra till ökad hälsa och välbefinnande i Sverige har 34 organisationer gått ihop för att samverka under Forska!Sveriges ledning.

SLS ingår i nätverket och arbetet leds av Tobias Alfvén som ordförande. Under året har bland annat rapporten "Klinisk forskning år 2030 – 10 konkreta förslag för att stärka forskning som förbättrar och räddar liv" samt en rad debattartiklar publicerats.

Rapport

<https://bit.ly/3cU59Xb>

MÅL

- Främja och utveckla klinisk förankrad forskning av hög kvalitet
- Förbättrade förutsättningar för läkare att bedriva forskning inom alla delar av hälso- och sjukvården
- Fler och tydligare karriärvägar för disputerade forskningsaktiva läkare i form av kombinerade forsknings-/ kliniktjänster för meritering
- Att forskning ska ingå som en naturlig och självklar del av det kliniska arbetet på alla nivåer och områden samt att forskningsuppdraget inom hälso- och sjukvården tydligt ska redovisas och följas upp.

PASTEURMEDALJEN 2020

Professor Didier Pittet

Belönas för hans livslånga forskningsgärning inom vårdhygienområdet och dedikerade ledarskap vid implementeringen av multimodala infektionspreventiva strategier på världsbasis.

Foto: www.hygiene-in-practice.com

SLS belönar & uppmärksammar god medicinsk forskning

SLS förvaltar närmare 150 stiftelser som ger stöd för medicinsk forskning. Till etablerade forskare som utmärkt sig genom många års verksamhet, enastående resultat eller välskrivna artiklar utdelas priser och medaljer. Svenska Läkaresällskapets prisutdelning som vanligtvis äger rum under den årliga Årshögtiden ställdes in på grund av pandemin.

BENGT WINBLADS PRIS

150 000 kronor

Professor Oskar Hansson

Lunds universitet samt överläkare på Skånes universitetssjukhus, belönas för framstående forskning gällande diagnostik och biomarkörer kring demens och Alzheimers sjukdom.

INGVARPRISET

30 000 kronor och SLS 200-års medalj i brons

Professor Zsuzsanna Wiesenfeld-Hallin

Karolinska Institutet belönas för goda insatser inom klinisk neurovetenskap och har som handledare skapat flera mycket väl fungerande och framgångsrika forskningsgrupper.

INGA SANDEBORGS PRIS

125 000 kronor

Niklas Mattsson-Carlsson

Biträdande universitetslektor, Klinisk minnesforskning, Lunds Universitet belönas för framstående kliniska forskning om sjukdomsmekanismer vid Alzheimers sjukdom.

Maria Eriksdotter

Professor och överläkare, Institutionen för Neurobiologi, vårdvetenskap och samhälle, Sektionen för Klinisk geriatrik, Karolinska Universitetssjukhuset, belönas för framgångsrik forskning om cellterapi med tillväxtfaktorn nerve growth factor (NGF).

SCHLASBERGS PRIS

25 000 kronor

Maria Bradley

Universitetslektor och överläkare, Karolinska Institutet, Institutionen för medicin, avdelningen för dermatologi och venerologi belönas för framstående studier av den genetiska bakgrunden till atopisk dermatit.

HIPPOKRATESPRISET

10 000 kronor och Clarence Blomqvist medalj i silver

Åsa Warnolf

Specialist i urologi, Skånes universitetssjukhus belönas för sitt etiska engagemang och sin etiska röst i den kliniska vardagen.

ALVARENGAS PRIS

50 000 kronor

Mats Rudling, Bo Angelin, Moumita Ghosh Laskar, Karolinska Institutet

Belönas för artikeln: "Differential regulation of LDL receptors by ACTH: posttranscriptional control by PCSK9 in the liver and by IDOL in the adrenals" med valspråket: "Stress och kolesterol: Binjuren talar till levern via PCSK9" models".

HÅLLBARHETSPRISET

25 000 kronor

Sofia Hammarstrand

ST-läkare, arbets- och miljö-
medicin, Sahlgrenska

Universitetssjukhuset belönas

för hennes övergripande
engagemang för en hållbar

hälso- och sjukvård. Sofia har på

ett föredömligt sätt verkat för att öka medvetenheten om hållbarhetsfrågor i den svenska läkarkåren, dels genom debattinlägg och som uppskattad föreläsare och folkbildare, dels genom hennes arbete med miljöfrågor.

TRANSLATIONELLA FORSKNINGSPRISET

100 000 kronor

Susanna Brauner

Läkare och forskare vid Institut-
ionen för klinisk neuroveten-
skap, Karolinska Institutet

belönas för ansökan:

"Dissecting the pathogenesis
of myasthenia gravis -a genetic,
epidemiological and immunological approach".

BÄSTA PROJEKTANSÖKAN

100 000 kronor

Martin Dahlin

ST-läkare på Barncancer-
centrum Sahlgrenska Univer-
sitetssjukhuset och docent vid
Göteborgs Universitet, belönas
för projektansökan:

"Skräddarsydd analys av
cirkulerande tumör-DNA som
markör för behandlingssvar och återfall vid
barncancer".

ERNA EBELINGS PRIS

35 000 kronor

Kaj Lindecrantz

Professor Kungliga tekniska högskolan,
Karolinska Institutet, Högskolan i Borås.

Bengt Arne Sjöqvist

Professor, Chalmers tekniska högskola.

Pristagarna belönas för deras framstående
gemensamma insatser inom telemedicin och
bearbetning av fysiologiska signaler.

För läkare med hög kompetens genom hela yrkeslivet

SLS främjar och bevakar förutsättningar för läkares utbildning från grundutbildning till fortbildning med utgångspunkt i patienternas, verksamhetens och samhällets behov.

Det utbildningspolitiska arbetet bedrivs av SLS delegation för utbildning. Inom verksamhetsområdet för utbildning ligger även Programkommitténs arbete med SLS programverksamhet och den verksamhet som bedrivs av Kandidat- och underläkarföreningen.

Arbetet syftar till att stärka läkarnas förutsättningar för att få en god utbildning och kompetensutveckling genom hela yrkeskarriären.

DELEGATIONEN FÖR UTBILDNING

Utbildningsdelegationen främjar utvecklingen inom samtliga faser av det livslånga lärandet. Delegationen ska på eget initiativ, eller på uppdrag av SLS fullmäktige eller nämnd, följa, bereda och ge nämnden råd och upplysningar i utbildningsfrågor med utgångspunkt i samhällets och patienternas behov.

Delegationen har haft fem protokollförda möten samt ett gemensamt möte med Sveriges läkarförbunds utbildnings- och forskningsråd. Under 2020 har arbetet dominerats av aktiviteter kopplade till införandet av ny grundutbildning och bastjänstgöring. Delegationen har verkat för målen med följande aktiviteter:

Aktiviteter

Grundutbildning och vidareutbildning

Delegationen har på nära håll följt lärosätenas arbete med ansökningar till UKÄ om examensrätt, liksom arbetet med gemensamt framtagande av Entrustable Professional Activities (EPA.) Flera av delegationens ledamöter har varit involverade i dessa arbeten. När det gäller allmäntjänstgöring (AT), bastjänstgöring (BT) och specialiseringstjänstgöring (ST) så har aktiviteterna fokuserats på Socialstyrelsens föreskrifter om BT/ST. Remissen väckte stort

intresse i sektionerna och bereddes i delegationen. Därefter har delegationen haft underhandskontakter med Socialstyrelsen om det fortsatta arbetet. Regeringens beslut om övergångsbestämmelser drog ut på tiden och föreskriften försenades, men delegationen håller kontakt med Socialstyrelsen. Delegationen svarade på en remiss om AT-föreskrifterna, som trädde i kraft under 2020, och som bl a innebär att placeringen i allmänmedicin inte behöver ligga sist i AT.

Delegationen har under året arbetat med ett underlag för att bevaka att huvudmännens utbildningsuppdrag inte tappas bort vid omstruktureringar, ekonomiska neddragningar osv. Arbetet fortsätter 2021. Utredningen Samordnad utveckling för god och nära vård har föreslagit att huvudmännens utbildningsuppdrag ska regleras i lag, delegationen följer frågans fortsatta beredning i Regeringskansliet.

Fortbildning

Delegationen har under året gått igenom SLS policydokument Läkares fortbildning - en del av det yrkeslivslånga lärandet i syfte att se över om programmet behöver uppdateras. Delegationen har också diskuterat hur policyn kan omsättas i verksamheterna, varvid konstaterades att sektionerna själva måste arbeta med detta då det ser olika ut för olika specialiteter. Delegationen har genom en av ledamöterna som också är verksam i medlemsföreningen Svensk Förening för Allmänmedicins fortbildningsråd, stöttat att en pilotverksamhet genomförs under 2021 för att ta reda på vilka faktorer som påverkar så att läkare är nöjda med sin fortbildning, och jämföra dessa med SLS fortbildningspolicy. Delegationen kommer under 2021 fortsätta arbetet med hur SLS policy på fortbildningsområdet bäst förs ut.

Delegationens ordförande har ingått i SLS Programkommitté som har ett omfattande program för fortbildning. Kontakter har tagits med Sveriges läkarförbund för att planera ett Berzelius-symposium om fortbildning under 2022.

Utbildning

Pandemins effekter på utbildningen

Delegationen har deltagit i möten med SLS Covid-19-grupp. Fokus har varit pandemin, men även pandemins påverkan på utbildningsfrågorna har diskuterats. SLS genomförde en enkätundersökning under sommaren 2020 om hur pandemin har påverkat sektionernas möjligheter att ge ST-kurser. Enkätrapporten publicerades i augusti 2020, och uppmärksammades bl a i Dagens Medicin. Resultatet visar att det drabbar olika sektioner olika hårt. SLS bjöd under hösten in andra aktörer till dialog; SKR, Socialstyrelsen, Sveriges läkarförbund och Lipus. Vissa sektioner som var särskilt drabbade, agerade själva i frågan gentemot bl a Socialstyrelsen. Enkätrapporten har även skickats till Nationella Vårdkompetensrådet. Arbetet fortsätter under 2021.

Certifiering av subspecialiteter

Arbetet med certifieringen av interventionell radiologi i enlighet med SLS samarbete med Seldingersällskapet (SSVIR) har fortsatt under 2020. Certifieringen utförs av en av SLS nämnd beslutad sakkunniggrupp, på förslag av Seldingersällskapet, som granskar krav och kompetens innan SLS utfärdar intyg om certifiering. Under året har granskningsgruppen fått nytt mandat, och delvis nya ledamöter. Enbart ett intyg utfärdades 2020.

På två nya områden har ansökningar om att certifiera inkommit, vilka har beretts av delegationens ordförande. På ett av områden har en mer omfattande beredning påbörjats av ordförande tillsammans med SLS kansli och företrädare för medicinsk radiologi, om hur en samordnad process för certifiering av flera subspecialiteter inom radiologi skulle kunna se ut. Arbetet fortsätter under 2021.

Remisser och påverkansarbete

Delegationens ordförande representerade SLS i ST-rådet på Socialstyrelsen. Delegationens ordförande representerade SLS även i en arbetsgrupp om AT och BT under det nyinrättade Nationella Vårdkompetensrådet på Socialstyrelsen. Sammantaget ger dessa forum goda möjligheter för delegationen att hålla sig informerad om och påverka pågående föreskriftsarbeten och aktuellt på utbildningsområdet, inte minst att regionerna inrättar tillräckligt många AT-platser.

Under året har SLS berett/lämnat följande remissvar, som helt eller delvis handlar om utbildningsfrågor:

- Förslag till nya och ändrade regler om läkarnas ST och AT Fusk vid antagning till högskoleutbildning – vad händer sen? (SOU 2019:50)
- God och nära vård - En reform för ett hållbart hälso- och sjukvårdssystem (SOU 2020:19)
- Ett nationellt sammanhållet system för kunskapsstöd (SOU 2020:36).

En debattartikel som berör ST i allmänmedicin publicerades i DN i 2020-10-29 och Dagens Medicin hade 2020-09-02 en artikel om pandemins påverkan på utbildningsfrågorna där bl a SLS enkätundersökning omnämndes.

MÅL

Övergripande mål: Läkare med hög kompetens genom hela yrkeslivet.

- En grundutbildning som leder fram till den kompetens (bekräftad med legitimation) som behövs för anställning som läkare, i Sverige eller utomlands.
- En specialiseringstjänstgöring (ST) som bygger på tjänstgöring under handledning.
- Professionen är i högre utsträckning involverad i uppdraget att pröva uppnådd kompetens inför utfärdande av specialistbevis.
- En fortbildning som verkar för att alla läkare fortlöpande vidareutvecklar erforderliga kompetenser för arbetsuppgifter de ställs inför.
- En programverksamhet i SLS regi som är av hög kvalitet, relevant, kostnadseffektiv och tillgänglig för medlemmarna.

SLS asylprojekt

ASYLPROJEKTET

Svenska Läkarsällskapet och Södertörns högskola har under året tillsammans genomfört ett utbildningsprogram för läkare med examen från länder utanför EU. Kursen syftade till att förbereda deltagarna för Socialstyrelsens kunskapsprov samt för framtida arbete inom svensk hälso- och sjukvård. Kursen startade i september 2019 och pågick fram till november 2020. Undervisningen har varit på heltid och inleddes med fyra månaders svenskundervisning. Utbildningen fortsatte sedan med både teoretisk medicinsk undervisning och föreläsningar samt demonstrationer inom klinisk medicin och praktiska undersökningsmetoder. Det här är den tredje omgången sedan starten 2016 och den andra i SLS regi. Tidigare kurser har riktat sig endast till asylsökande men den senaste kursen bestod av både deltagare med uppehållstillstånd och asylsökande.

Bakgrund

Sverige har idag en betydande brist på läkare. Erfarenheten visar att i frånvaro av aktiv hjälp till asylsökande läkare tar det mellan 5-7 år innan de erhåller legitimation, till stor nackdel, passivisering och vända för individerna samt till stor kostnad för samhället. Beräkningar visar att det kostar cirka 3,5 mkr att utbilda en läkare vid svensk medicinsk fakultet medan kostnaden för undervisning av en person med utländsk läkarexamen uppgår till cirka 300 000 kr. Beräkningar av RRV visar att varje månad som tiden till erhållande av legitimation kan förkortas medför en ekonomisk vinst för samhället om 42 000 kr. Vinsten för både individerna och för samhället är således mycket stora om en förkortad tid till legitimation kan uppnås.

Undervisningen motverkar passivisering genom att fordra ett aktivt deltagande av eleverna och erbjuda en snabb möjlighet till kontakter med svenska kollegor, kvalificerat arbete efter erhållen legitimation och etablering i det svenska samhället.

Kursdeltagare

Fyra individer i gruppen var asylsökande de övriga 16 hade erhållit uppehållstillstånd. Gruppen bestod 12 kvinnor och 8 män. Deltagarna kom från Afghanistan, Bangladesh, Egypten, Irak, Iran, Ryssland, Sudan, Syrien, Turkiet och Ukraina.

Finansiering

Programmet stöds av statliga medel genom ett anslag som regeringen ställt till Länsstyrelsens i Stockholms förfogande för tidiga insatser för asylsökande (TIA medel). Den tredje kursen har erhållit ett betydande ekonomiskt stöd från Svenska Läkarsällskapet.

Genomförande

Det medicinska anpassningsprogrammet inleddes 2020-01-20 och genomfördes som planerat fram till den 3 april då det tillfälligt fick avbrytas på grund av covid-19 pandemin.

Undervisningen omfattade både teoretisk medicinsk undervisning och föreläsningar och demonstrationer inom klinisk praktisk medicin. Undervisningen återupptogs digitalt i juni men avbrottet innebar att kursen försenades. Omställningen till digital undervisning visade sig fungera över förväntan och under hösten 2020 slutfördes undervisningen både fysiskt och digitalt.

Resultat

Samtliga kursdeltagare som slutförde kursen erhöll godkända resultat i delprover. Ingen av deltagarna har kunnat göra kunskapsprovet vid Umeå universitet eftersom samtliga planerade prov under hösten 2020 blivit inställda på grund av pandemin. Större delen av gruppen ska skriva provet i februari 2021.

Eventuell fortsättning - nytt projekt

Det föreligger ett behov av att överföra den nuvarande projektbaserade undervisningen till en permanent organisation. Den hjälp som för närvarande erbjuds är SFI-undervisning i svenska och kompletterande utbildning för läkare med utländsk examen (KUL-utbildning) som finns vid fem medicinska fakulteter och erbjuder totalt cirka 100 kursplatser/år. För att kunna delta i dessa utbildningar krävs att eleverna har erhållit uppehållstillstånd. I Stockholms län har all SFI-undervisning för utländsk sjukvårdspersonal samlats till Huddinge Vuxenutbildning och benämns SFM.

Vuxenutbildningen i Huddinge kommun har sökt och erhållit ett anslag från Länsstyrelsen i Stockholm för att planera en webbaserad kurs för invandrade läkare och för att inventera tillgängligt undervisningsmaterial. Svenska Läkarsällskapet är samverkanspart i detta projekt.

Uppdraget enligt ansökan är dels att utarbeta en webbaserad läroplan med översiktlig undervisning i teoretisk och klinisk medicin, dels att inventera vilka webbaserade undervisningsmedel som finns tillgängliga vid de olika medicinska fakulteterna och som skulle kunna användas i en kommande kurs. En arbetsgrupp har bildats, i vilken SLS ingår, som ska genomföra projektet och utöver det finns en referensgrupp bestående av representanter för Socialstyrelsen, SKR, Svenska Läkarsällskapet, Arbetsförmedlingen och Huddinge vuxenutbildning.

För bättre mottagande
och integration av
asylsökande läkare

För en gemensam röst ur ett yngreläkarperspektiv

KANDIDAT- OCH UNDERLÄKARFÖRENINGEN

Svenska Läkaresällskapet's Kandidat- och underläkarförening (SLS KUF) arbetar för att främja den personliga och professionella utvecklingen hos läkarstudenter och yngre läkare. Fokus ligger på ämnen som etik, vetenskap, forskning, utbildning, global hälsa och eHälsa för att stärka nuvarande och blivande läkare i sin yrkesroll – gentemot patienter, sjukvården och samhället, i Sverige och globalt.

2020 har präglats av covid-19 pandemin vilket medförde att föreningen under våren ändrade fokus för att hjälpa SLS att nå ut med information om covid-19. Två informations- och diskussionskvällar om covid-19 har arrangerats, en som organiserades av SLS KUF Uppsala och en som organiserades av den nationella styrelsen. Trots att flertalet styrelsemedlemmar har ryckt in och arbetat extra inom vården har stämningen varit god och föreningen har upprätthållit sin grundverksamhet, och delat ut Asklepiospriset samt debattpriset Röst och Etikpriset Columna.

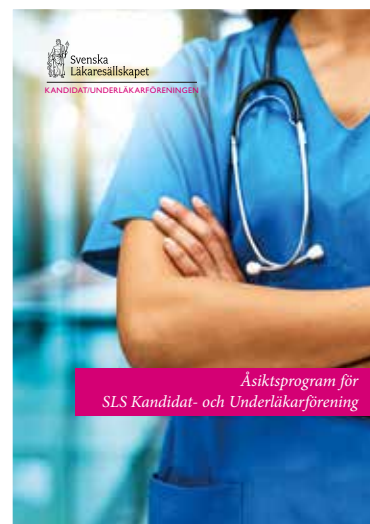
Pandemin har inneburit hårda prioriteringar i verksamhetsplanen. Många planerade event kunde genomföras online, men flera fick också ställas in. Det gäller särskilt lite större master classes, och föreläsningar som berörde svåra ämnen såsom diskriminering, där online-formatet inte räckte till. De events som däremot hölls online var väldigt lyckade och fick stor nationell spridning eftersom samtliga spelades in och finns att ta del av i efterhand. Alla styrelsemöten, samt vår medlemsdag med vintergala, hölls också online.

Lokalortsordförandena har samarbetat tätare och har tillsammans utvecklat en nationell värvningsmodell, med informationskväll online för intresserade och gemensamt PR-material. Styrelsen har även tagit initiativ till att starta nationella intressegrupper för SLS KUFs olika verksamhetsområden med syfte att öka och underlätta till engagemang bland medlemmarna. Ett nytt material för vidareutbildning av underläkare som handleder har tagits fram, debattartiklar har skrivits inom global hälsa och etik och en

lärobok inom eHälsa har recenserats. Under året har den nationella styrelsen även arbetat för att förtydliga verksamheten bland annat genom framtagandet av ett åsiktsprogram, lansering av ny hemsida och en medlemsrekryteringskampanj. En kort informationsfilm om föreningen togs även fram i samband med detta.

Åsiktsprogram

Innan pandemin bröt ut lanserade föreningen ett åsiktsprogram som beskriver centrala områden för en god och jämlik hälso- och sjukvård ur ett yngre läkarperspektiv. Programmet lyfter vikten av en modern läkarutbildning, möjligheten att forska som läkarstudent, arbetet för att bidra till bästa möjliga hälsa för alla, lokalt och globalt, samt principer för hälso- och sjukvårdens styrning som stödjer läkares möjlighet att arbeta enligt de etiska principerna.

Åsiktsprogram <https://bit.ly/3eOyK3R>

Global Health Week

I oktober arrangerades den nationella globala hälsoveckan med föreläsningar på Zoom med bland andra Birgitta Essén, Margareta Kristensson och Stefan Swartling Peterson. Temat för veckan var "Folkhälsa i världen". Inspelningar finns att ta del av på SLS Youtube-kanal.

Priser och pristagare

SLS KUF har under året deltagit i utlysningen av SLS introduktionsstipendium för medicinsk forskning samt berett val av Asklepiospriset för bästa projektarbete och bästa vetenskapliga artikel samt utsett årets vinnare av Debattpriset Rösten samt Etikpriset Columna.

Debattpriset Röst

Priset belönar läkarstudent eller läkare innan legitimation som på något sätt gjort sin röst hörd genom ett yngre läkarperspektiv för att förbättra hälso- och sjukvården. Det kräver särskilt mod med tanke på den beroendeställning som yngre läkare har i förhållande till mer seniora kollegor samt behovet av handledning genom karriären.

Årets pristagare: Ahmed Al-Djaber, underläkare, Nyköpings lasarett belönas för att han tagit initiativ till patientföreningen Kronisk Blodsjukdom som bidragit till att öka kunskapen om och därmed vårdkvaliteten för patienter med sicklecellanemi och thalassemi.

Etikpriset Columna

Priset belönar läkarstudent eller läkare innan legitimation för uppvisande av god moralisk resning hos läkarstudent eller underläkare.

Årets pristagare: Karolin El-Jaleb, AT-läkare vid Ängelholms sjukhus, belönas för att hon har bedrivit ett systematiskt och imponerande jämlikhetsarbete under längre tid, både som kandidat och sedermera AT-läkare i Region Skåne. Hennes arbete har gett konkreta avtryck i läkarutbildningen i Skåne, där man nu har infört moment om jämlik vård. Att ge patienter ett gott och fördomsfritt bemötande är centralt för den patientallians som är läkaryrkets kärna.

Asklepiospriset bästa vetenskapliga artikel

Årets pristagare: Awad Smew, AT-läkare, Danderyds sjukhus samt doktorand vid Karolinska Institutet belönas för bästa vetenskapliga artikel: "Familial coaggregation of asthma and type 1 diabetes in children".

Asklepiospriset bästa projektarbete

Årets pristagare: Jonathan Tjerkaski, Läkarstudent vid Karolinska Institutet belönas för bästa projektarbete: "The Stockholm MRI grading system: A novel system for outcome prediction based on brain lesions detected by magnetic resonance imaging in patients with traumatic brain injury".

Medlemsdagen

I november gick den årliga medlemsdagen av stapeln och årets pristagare var i fokus med prisutdelning. I ett efterföljande panel-samtal med pristagarna fördjupades samtalet om hur unga studenter och läkare kan bidra till ett samhälle där de kan vara stolta över den vård de ger.

SLS PROGRAMKOMMITTÉ

SLS Programkommittés uppdrag är att ta det strategiska ansvaret för SLS samlade programverksamhet. Ambitionen är att skapa synergier och att mötesverksamheten ska länkas till SLS övriga mål och aktiviteter.

Programtidning 2020

Strax innan pandemin bröt ut hann SLS producera en programtidning om SLS planerade programverksamhet för 2020. Tidningen distribuerades postalt till Sveriges alla läkare med tidningen "Framtidens Karriär – Läkare" under våren 2020. När så pandemin var ett faktum kom många av årets inplanerade fysiska utbildningsaktiviteter att ställas in eller skjutas fram.

Digitalisering av programverksamheten

Programkommittén var snabb med att ställa om programverksamheten som digitaliserades för att möta behovet av snabba uppdateringar kollegor emellan. Närmare 60 digitala seminarier i samarbete med SLS medlemsföreningar och sektioner har arrangerats. Det ökade samarbetet med SLS föreningar har varit en stor framgångsfaktor. Tack vare digitaliseringen har fler läkare kunnat ta del av SLS utbildnings- och fortbildningsaktiviteter, oavsett geografisk tillhörighet. SLS webinarier har sånts live på Zoom och finns även att ta del av i efterhand på SLS Youtube-kanal. Antalet visningar på SLS Youtube-kanal har ökat från 2 133 (2019) till 51 422 (2020). En hisnande utveckling (läs mer sid 46-47).

State of the Art Covid-19

Den 15-16 december 2020 arrangerades "State of the Art Covid-19" – Sveriges första vetenskapliga möte om covid-19. Mötet arrangerades i samarbete med SLS sektioner och partners. En organisationskommitté som leddes av SLS ordförande Tobias Alfvén samt Lars-Magnus Andersson, ordförande i Svenska Infektionsläkarföreningen ansvarade för planeringen. En vetenskaplig kommitté med representanter från SLS sektioner och blivande medlemsföreningar utarbetade det vetenskapliga programmet med keynote föreläsningar och teman för parallella symposier och seminarier. Närmare 100 internationella och nationella experter, forskare samt företrädare för regeringen, myndigheter och media medverkade i programmet. Under mötet presenterades även forskningsprojekt om covid-19 som genomförts av svenska forskargrupper eller forskargrupp där

svenska medarbetare deltagit. Pris för bästa poster delades ut till tre stycken på 10 000 kronor vardera.

Mötet blev en stor framgång och drygt 1600 personer deltog. Att på så kort tid arrangera ett möte på den här nivån hade inte varit möjligt utan SLS blivande medlemsföreningar och sektioner samt alla kollegor som gick samman för att sprida den samlade kunskapen om pandemin. Några av programinslagen finns att ta del av som inspelningar på SLS Youtube-kanal. Ett uppföljande möte planeras äga rum den 24-25 november 2021.

SLS programverksamhet

SLS webinarserie har skett i samarbete med bland andra Svensk förening för allmänmedicin, Svenska Kardiolog-föreningen, Svensk förening för medicinsk radiologi, Svenska Barnläkarföreningen samt Svensk förening för socialmedicin och folkhälsa.

JANUARI

22 Frukostseminarium om den hälsosamma staden

FEBRUARI

4 SLS Preventionsdag med tema "Matvanor: ska det vara så svårt?"
4 Rundabordssamtal om forskning i primärvården
18 Konst- och Läkekunst: Gourmetjazz

APRIL

15 SLS webinar: Ojämlig hälsa under covid-19 pandemin
16 KUF webinar: Läkarstudent /ung läkare under covid-19 - vad är min roll?"
23 SFAM webinarserie om covid-19
28 SLS webinar: Hjärt-kärlsjukdom vid covid-19
29 SLS webinar: Smittskydd och ensamhet – äldres hälsa under covid-19
30 SFAM webinarserie om covid-19

MAJ

5 SLS webinar: Radiologi och covid-19
7 SFAM webinarserie om covid-19
7 SLS webinarserie: Covid-19 – diagnostik, kliniskt förlopp och behandling
12 SLS webinar: Hjärt-kärlsjukdom vid covid-19
14 SFAM webinarserie om covid-19
19 SLS webinar: Hjärt-kärlsjukdom vid covid-19
19 SLS webinar: Levnadsvanor och covid-19
26 SLS webinar: Hjärt-kärlsjukdom vid covid-19
28 SFAM webinarserie om covid-19
28 SLS webinar: Radiologi och covid-19

JUNI

2 SLS webinar: Hjärt-kärlsjukdom vid covid-19
3 SLS webinar: Covid-19 och smittsamhet hos barn
3 SLS webinar: Psykisk ohälsa och covid-19
3 KUF: Hur kan unga läkare & studenter påverka sjukvården?
4 SFAM webinarserie om covid-19
9 SLS webinar: Hjärt-kärlsjukdom vid covid-19
11 SFAM webinarserie om covid-19
16 SLS webinar: Hjärt-kärlsjukdom vid covid-19
17 SLS webinar: Hyperinflammation och barn
18 SFAM webinarserie om covid-19
26 SLS webinar: Strukturell rasism och folkhälsa

SEPTEMBER

1 KUF webinar: God och nära vård
3 SFAM webinarserie: Alkoholen, allmänheten och samhället
9 SLS webinar: "När läkaretiken sätts på prov"
10 SLS webinar: Organspecifika effekter av covid-19
15 SLS webinar: Kraftsamling för barn och ungas psykiska hälsa
17 SFAM webinarserie: Att leda som allmänläkare
30 SLS webinar: 8 månader med Sveriges strategi

OKTOBER

1 SFAM lunchmöte
12 KUF: Global Health Week
15 SFAM webinarserie: "Update Covid-19 – Management of post Covid-19 in primary care"
29 SFAM lunchmöte

NOVEMBER

10 SLS webinar: Hållbar sjukvård– från koncept till klinisk praxis del 1
12 SFAM lunchmöte
18 SLS webbutbildning: Alkoholfri operation del 1
20 Webbinarium på barnkonventionens dag: En framtid för världens barn?
23 Stora Likarättsdagarna
24 SLS webinar: Hållbar sjukvård– från koncept till klinisk praxis del 2
25 SLS webinar: Long covid hos barn
26 SFAM lunchmöte
26 Etikdagen: Etiska utmaningar under covid-19 pandemin

DECEMBER

2 SLS webinar: Fysisk aktivitet för årsrika
3 SLS webbutbildning: Alkoholfri operation del 2
8 SLS webinar: Hållbar sjukvård– från koncept till kliniskpraxis del 3
10 SLS webinar: Alfred Nobel
10 SFAM lunchmöte
15-16 State of the Art Covid-19

<https://bit.ly/3wCBEkr>

SLS Youtube-kanal har ökat från 2133 visningar (2019) till 51322 visningar (2020).

För en hög etisk medvetenhet i hälso- och sjukvården

SLS arbetar för en hög etisk medvetenhet inom hälso- och sjukvården. Många medicinskt etiska grundfrågor är av närmast tidlös art, som respekten för patientens autonomi och integritet samt kravet att upprätthålla rättvisa. Men eftersom läkarens verksamhet är en del av ett föränderligt samhälle uppstår hela tiden nya utmaningar och behov av avvägningar. Utvecklingen kräver en hög grad av etisk medvetenhet hos alla läkare för att inte viktiga värden ska gå förlorade.

DELEGATIONEN FÖR MEDICINSK ETIK

Etikfrågor är närvarande inom hela SLS verksamhet, och bearbetas systematiskt främst i delegationen för medicinsk etik. Under året har pandemins medicinskt-etiska aspekter varit i stort fokus och delegationens ordförande Mikael Sandlund har varit aktiv i debatten. Delegationen har haft åtta sammanträden, varav ett internt under året.

Aktiviteter

Etikdagen 2020

Etikdagen som delegationen årligen arrangerar tillsammans med Sveriges läkarförbund hölls som ett webinar den 26 november 2020 där runt 130 personer deltog. Temat för dagen var "Etiska utmaningar under covid-19 pandemin" och programmet innehöll föreläsningar varvat med diskussioner kring etiska aspekter kring prioriteringar i hälso- och sjukvården under en sjukvårdskris, medias ansvar för rapporteringen under en pandemi, etisk och moralisk stress samt behovet av ett etiskt ramverk vid kriser.

2020 års Hippokratespristagare

Åsa Warnolf, specialist i urologi tilldelades Svenska Läkaresällskapets etikpris "Hippokratespriset 2020" för hennes etiska engagemang och hennes etiska röst i den kliniska vardagen.

Etiskt uttalande: Att kommunicera under en pandemi läkarens och sjuksköterskans roll och ansvar

Tillsammans med sjuksköterskornas etiska råd inom Svensk sjuksköterskeförening (SSF) publicerade delegationen i juni ett etiskt uttalande om vilka avvägningar en yrkesperson inom vården bör göra när man uttalar sig offentligt i egenskap av att vara läkare eller sjuksköterska. Läs uttalandet: <https://bit.ly/3eVu8sX>

Medicinska åldersbedömningar

Delegationen bevakar frågan om medicinska åldersbedömningar sedan flera år och har i flera debattinlägg och skrivelser efterlyst en oberoende vetenskaplig granskning av metoderna i ljuset av internationell och nationell forskning. I juni 2020 meddelade regeringen att de tillsätter en oberoende granskning av metoden för medicinska åldersbedömningar. En särskild utredare ska redogöra för det aktuella vetenskapliga kunskapsunderlaget för den metod för medicinsk åldersbedömning som tillämpas av Rättsmedicinalverket inom ramen för asylprocessen och belysa frågan ur ett internationellt perspektiv.

Privata sjukvårdsförsäkringar

Delegationen anser att det växande utbudet av privata sjukvårdsförsäkringar får följder som strider mot etiska principer på såväl samhällsnivå som för den enskilda läkaren. Sedan ett par år tillbaka har man aktivt deltagit i debatten och i februari publicerades ett etiskt uttalande där delegationen lyfter att det privata sjukvårdsförsäkringssystemet får följder som strider mot etiska principer på såväl samhällsnivå som för den enskilda läkaren. Den 23 oktober publicerades debattartikeln "Läkare bör inte delta i geschäft med onödiga undersökningar" på DN debatt som argumenterade för att läkare har ett professionellt ansvar och bör avstå från att involvera sig i geschäftet där diagnostik utan medicinsk indikation säljs till oroliga.

Prioriteringar i vården

Med anledning av Socialstyrelsens riktlinjer rörande prioriteringar av intensivvårdsresurser under covid-19 pandemin gick ordförande Mikael Sandlund ut i en debattartikel i SvD tillsammans med

SLS dåvarande ordförande Britt Skogseid och Ingemar Engström, tidigare ordförande i etikdelegationen. Artikeln lyfte risken för att etiska glidningar, en förändrad grundsyn, eller rent av sedan tidigare förkastade principer, halkar in i regelverk och praxis. Om ”undantagsetiska principer” smygs in under pågående kris är risken stor att dessa principer blir kvar även efter det att vi lämnat krisen bakom oss – de riskerar att bli det ”nya normala”.

Assisterat dödande

Frågan om assisterat dödande splittrar läkarkåren och det sker fortlöpande värderingsförändringar i frågan. Under sommaren aktualiserades frågan när läkaren Staffan Bergström bistod en ALS-sjuk man med en dödlig dos sömnmedel. Mikael Sandlund kommenterade nyheten både i DN och TV4 och redogjorde för delegationens hållning i frågan. Delegationen anser att frågan om dödshjälp inte endast är en fråga för professionen, utan att den kräver ett samhälleligt ställningstagande och att man är för en parlamentarisk utredning i frågan. Under senhösten/ vintern 2020 genomförde SLS etikdelegation tillsammans med en forskargrupp vid KI en uppföljande enkät av den som gjordes 2007. Resultaten kommer att presenteras under våren 2021.

Vaccinationsetik

Frågan om ”vaccinpass” aktualiserades under vintern och tilldrog ett stort medialt intresse. Delegationen anser att det är bra med ett heltäckande system för att registrera utdelade vaccindoser, och att den som blivit vaccinerad har rätt till intyg om genomförd vårdinsats. Däremot är det mer tveksamt vilken innebörd ett sådant intyg ska ges. Ett vaccinationsintyg ska inte kunna innebära frånsteg från gällande restriktioner och rekommendationer, dessa ska fortsätta gälla både för vaccinerade och ovaccinerade. Frågor av större ”etisk tyngd” på vaccinområdet är den desinformation som riskerar piska upp vaccinomstånd samt den globala orättvisa som skapats genom att den rika världen köpt upp allt tillgängligt vaccin, medan de internationella ansträngningarna för en global fördelning och produktion hittills givits ett blott svagt stöd.

Remisser och påverkansarbete

Mikael Sandlund och Niklas Juth, ordförande respektive adjungerad ledamot i delegationen sitter i Socialstyrelsens etiska råd. Mikael Sandlund är också sedan flera år sakkunnig i Smer. Sedan oktober 2020 ingår Mikael Sandlund även i expertgruppen som är knuten till den statliga utredningen om privata sjukvårdsförsäkringar.

Delegationen är en viktig remissinstans inom SLS eftersom den medicinetiska dimensionen ryms inom merparten av de utredningar som SLS får ta del av.

Under året har SLS lämnat följande remissvar som delegationen helt eller delvis tagit fram:

- God och nära vård (SOU 2020:19)
- Strukturförändring och investering i hälso- och sjukvården - lärdomar från exemplet NKS (SOU 2020:15)
- Ett nationellt sammanhållet system för kunskapsbaserad vård (SOU 2020:36)
- En långsiktigt hållbar migrationspolitik (SOU 2020:54)

MÅL

- Öka läkares förutsättningar för att fatta etiskt underbyggda medicinska beslut och handla på etiskt försvarbara sätt i en föränderlig värld.

För en patientorienterad och behovsstyrd hälso- och sjukvård

SLS arbetar för att främja kvalitet och utveckling inom hälso- och sjukvården med frågor som rör styrning, organisation och övergripande med kvalitets- och säkerhetsfrågor (4A).

SLS arbetar också för en god och jämlik hälsa för hela befolkningen. Ökad kunskap och medvetenhet om prevention, levnadsvanor och global hälsa är en förutsättning för att nå en mer rättvis och jämlik hälsa (4B).

A. STYRNING, ORGANISATION OCH ÖVERGRIPANDE KVALITETS- OCH SÄKERHETSFRÅGOR

Arbetet bedrivs av delegationen för medicinsk kvalitet och av nämnden samt de kommittéer som tillsatts av nämnden; kommittéerna för medicinsk kvalitet, säker vård, läkemedelsfrågor, eHälsa och medicinsk språkvård. Arbetet syftar till att förändra styrningen så att den bidrar till utvecklingen av god vård med utgångspunkt från patientmötet och med tillit till det professionella ansvaret samt ger stöd för medicinska prioriteringar.

Aktiviteter

Professionsbaserad kvalitetsrevision

Arbetsgruppen har under året publicerat två rapporter. I början av 2020 publicerades delrapporten Kollegial kvalitetsdialog i primärvården som beskriver en modell för kollegial kvalitetsdialog i primärvården. Under hösten överlämnade arbetsgruppen sin slutrapport Professionell granskning och klinisk revision till SLS nämnd. Slutrapporten bygger på de tre pilotrevisioner som gjorts på en hjärt-lungklinik, en kirurgklinik och på tre vårdcentraler. I anslutning till publicering av slutrapporten publicerades även en debattartikel Låt professionen granska vården – för bästa möjliga kvalitet i Läkartidningen av SLS ordförande, ordförande i arbetsgruppen och ordförande i SLS delegation för medicinsk kvalitet.

Hälso- och sjukvårdens styrning

Regionernas system för kunskapsstyrning har diskuterats under året, och frågan blev särskilt aktuell då pandemin bröt ut och specialiteterna snabbt tog fram kunskapsunderlag och det uppstod oklarheter i förhållande till arbetet i regionernas nationella kunskapsstyrningssystem. SLS ordförande uttalade att det var bra att samordna initiativ när så är möjligt i syfte att ge bästa möjliga vård i den extraordinära krisen, men att huvudmannen inte ska detaljstyra arbetet som nu sker inom professionen då det riskerar att ny kunskap fastnar i ett byråkratiskt maskineri och inte tillräckligt snabbt kommer vården till del. Under hösten fördjupade sig nämnden i regionernas system för kunskapsstyrning och svarade på remissen Ett nationellt sammanhållet system för kunskapsstöd (SOU 2020:36).

En viktig remiss var Strukturförändring och investering i hälso- och sjukvården – lärdomar från exemplet NKS, SOU 2020:15. SLS ansåg att NKS-projektet innebar ett stort misslyckande när det gäller planering och organisering av sjukvården i Stockholmsregionen, vilket kommer att påverka vården och patienter under många år framöver, och att en av de största lärdomarna är att vårdens professioner måste finnas med i hela processen när sjukvården ska genomgå stora organisationsomställningar.

Standardiserade vårdförlopp (personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp) var ett tema på SLS ordföranderåd i februari 2020. En sammanfattning av diskussionen har publicerats på SLS hemsida. SLS har löpande fått vårdförloppen på remiss. Nämnden har svarat på en av dessa remisser för att ta upp mer principiella synpunkter, bland annat lyftes risken för undanträngningseffekter fram. De remisser som därefter har inkommit har vidarebefordrats till berörda sektioner. För närmare redogörelse om aktiviteter se Kvalitetsdelegationen nedan.

Stärk primärvården

Under 2020 har SLS medverkat i en referensgrupp till den statliga utredningen Samordnad utveckling för god och nära vård (Dir

Kvalitet/hälsa & sjukvård

2017:24). SLS svarade på remissen God och nära vård - En reform för ett hållbart hälso- och sjukvårdssystem (SOU 2020:19) och framhöll bland annat att SLS saknade skarpa förslag som kommer att lösa de resurs- och bemanningsproblem som primärvården sedan länge brottas med. I en debattartikel i Svenska Dagbladet 2020-10-29 ställde SLS frågan "Hur ska behovet av 1 400 nya specialister i allmänmedicin fram till 2027 kunna tillgodoses?" Detta mot bakgrund av att regeringen inte hade gått vidare med utredningens förslag om statlig finansiering av 1 250 nya ST-tjänster i allmänmedicin. SLS framhöll problematiken även i sitt remissvar Digifysiskt vårdval SOU 2019:42. Förutom att SLS ansåg att det var rätt väg att gå att integrera digital och fysisk vård och att listning borde ske på läkare i stället för på vårdcentral, framhöll SLS att det saknades förslag om hur den grundläggande problematiken med en underdimensionerad primärvård ska lösas. I början av året arrangerade SLS delegation för forskning ett rundabordsamtal om forskning i primärvården och SLS publicerade därefter rapporten Forskning i primärvården, se närmare under delegationen för forskning.

Covid-19-gruppen

För att möta de stora hälsoutmaningar som covid-19 pandemin medfört tillsattes i april 2020 en sektionsövergripande arbetsgrupp för frågor rörande covid-19. Arbetsgruppen har fått uppdrag av SLS Nämnd att bevaka covid-19 pandemin och vidta relevanta åtgärder för SLS räkning, framförallt att:

- ✓ Identifiera utbildningsbehov inom läkarkåren och lämna förslag på relevanta kurser/webbinarier
- ✓ Ta fram kompletterande kunskapsstöd (vårdprogram, riktlinjer och rekommendationer) där behovet är stort
- ✓ Identifiera och uppmärksamma beslutsfattare (regeringen, myndigheter, SKR m.fl.) på aktuella problem inom hälso- och sjukvården.

Frågor som diskuterats under året inkluderar patienter med långdragna symptom, samordnat covid-19 återbesök, vårdprogram för covid-19, läkemedelsbrist och nationella lager för läkemedel, ackumulerat vårdbehov efter pandemin (skrivelse SKR), prioriteringar av rutinsjukvård (skrivelse SKR), läkarintyg under pandemin (skrivelse Försäkringskassan), inställda ST-kurser (enkätundersökning och dialog med Socialstyrelsen, SKR, SLF, Lipus), svar på frågor från allmänheten (samarbete med Dagens Nyheter).

Under året har även två interna arbetsgrupper bildats: Arbetsgruppen för Nationella riktlinjer för testning inför elektiva operationer. **Sammanfattande:** Malin Sund, Svensk Kirurgisk förening Arbetsgruppen för Personlig skyddsutrustning för personal under COVID-19-pandemin. **Sammanfattande:** Eva Uustal, Svensk förening för Obstetrik och Gynekologi. Covid-19-gruppen har haft digitala möten varje eller varannan vecka under 2020. Dess ledamöter representerar de mest berörda specialiteterna bland SLS medlemsföreningar och sektioner.

SLS har besvarat flera remisser om regeländringar på grund av pandemin, bland annat Arbetsskador till följd av smittsamma sjukdomar, Tillfälliga bestämmelser om förebyggande sjukpenning med anledning av sjukdomen covid-19. SLS ordförande skickade tidigt en skrivelse till socialminister Lena Hallengren om ersättning för inkomstbortfall vid hemkarantän. SLS har även kommenterat Socialstyrelsens plan för hantering av "vårdskulden".

Ny arbetsgrupp – Kloka Kliniska Val

Efter en motion i fullmäktige beslutade SLS nämnd om direktiv och att tillsätta en arbetsgrupp under hösten 2020; Välj Vård Klokt! som under året bytte namn till Kloka Kliniska Val. Uppdraget är att sondera förutsättningar för en kampanj strukturerad enligt modellen "Choosing Wisely" anpassad efter svenska förhållanden och i samarbete med relevanta aktörer, såsom SBU och regionala HTA-enheter. På SLS fullmäktige i maj 2021 respektive 2022 ska arbetsgruppen formellt delrapportera uppdraget. Slutrapport om uppdraget ska ske på SLS fullmäktige i maj 2023.

Equalis

SLS har under 2020 fortsatt sitt engagemang i Equalis AB som vi äger (24 %) tillsammans med SKR (52 %) och Institutet för biomedicinsk laboratorievetenskap (24 %). Equalis bidrar till patientsäker diagnostik genom att arbeta för rättvisande och jämförbara undersökningsresultat. Bolaget arrangerar program för extern kvalitetssäkring inom medicinsk diagnostik som hjälper de som utför diagnostiken att kontrollera och förbättra sin kvalitet. Dessutom arrangerar Equalis utbildningsdagar för personal som arbetar med medicinsk diagnostik. Förutom uppföljning av kvalitetssäkringsverksamheten inom området ingår presentationer om aktuella ämnen och diskussioner kring kvalitetshöjande åtgärder där mötesdeltagarna får möjlighet att utbyta erfarenheter med varandra. Equalis har under 2020 mött utmaningen med pandemin och de restriktioner den medfört i samhället genom att påskynda digitaliseringen av verksamheten.

MÅL

A. STYRNING, ORGANISATION OCH ÖVERGRIPANDE KVALITETS- OCH SÄKERHETSFRÅGOR

Övergripande mål: En patientorienterad och behovsstyrd hälso- och sjukvård av hög kvalitet, baserad på etiska principer och utformad på vetenskapliga och professionella grunder.

- En professionsstyrd kvalitetsutveckling.
- Minskat antal vårdskador genom hög medvetenhet och kunskap om patientsäkerhet samt goda förutsättningar för att utföra arbetet.
- Säker och effektiv läkemedelsbehandling.
- Digitala stöd för god vård, utformade tillsammans med professionen.
- Stärkt första linjens sjukvård.

Professionen är central i en
kunskapsbaserad hälso- och
sjukvård.

DELEGATIONEN FÖR MEDICINSK KVALITET

För att främja kvaliteten i hälso- och sjukvården har SLS en delegation för medicinsk kvalitet. Delegationen ska, på eget initiativ eller på uppmaning av SLS fullmäktige eller nämnd, bereda frågor rörande medicinsk kvalitet och ge nämnden råd och upplysningar i sådana frågor. Till delegationen är fyra av kommittéerna under SLS nämnd som arbetar med kvalitets- och patientsäkerhetsfrågor adjungerade; kommittéerna för kvalitetsutveckling, säker vård, läkemedelsfrågor och eHälsa. Delegationen har haft fyra protokollförda möten och två avstämningsmöten mellan delegationens ordförande och ordförande i kommittéerna. Delegationen har verkat för målen med följande aktiviteter:

Personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp

Delegationen tog redan 2019 fram ett kunskapsunderlag om standardiserade vårdförlopp, numera personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp. Vid SLS ordföranderåd i februari 2020 presenterade delegationens ordförande underlaget för sektionerna och modererade en diskussion om sektionernas erfarenheter och förväntningar på SLS. I mars 2020 beredde delegationens ordförande SLS remissvar på Personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp, öppen remiss (sju vårdförlopp). I svaret påtalades vikten av kompetensutveckling som en viktig faktor för implementeringen och risken för undanträngning med standardiserade vårdförlopp lyftes. Kvalitetsdelegationen har samlat information om personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp och lagt upp relevant information på SLS hemsida. På sidan länkas även till regionernas Nationella system för kunskapsstyrning där arbetet med att ta fram vårdförloppen sker. Syftet är att stödja medlemsföreningar/sektioner och medlemmar att hitta relevant information samt få en bild av hur SLS agerar i frågan. De remisser som inkommit till SLS under året har skickats vidare till berörda sektioner.

Kvalitet ur ett läkarprofessionsperspektiv

Delegationen har nämndens uppdrag att definiera kvalitet (god vård) ur ett läkarprofessionsperspektiv. Delegationen diskuterade frågan under året och planerar en dialogserie med inbjudna medlemsföreningar/sektioner och andra delegationer inom SLS under 2021. Frågan hänger ihop med kunskapsstyrning (nedan). Delegationen hade ett möte med ordförande i arbetsgruppen Professionsbaserad kvalitetsrevision i mars 2020 då den modell som tagits fram av arbetsgruppen diskuterades. Arbetsgruppens ordförande, SLS ordförande och Kvalitetsdelegationens ordförande hade en artikel i Läkartidningen 2020-12-18 Låt professionen granska vården – för bästa möjliga kvalitet i anslutning till att slutrapport publicerades.

Kunskapsbaserad vård ("kunskapsstyrning")

Delegationen följer och bevakar regionernas nationella system för kunskapsstyrning på nära håll genom ledamöter som ingår i arbeten inom kunskapsstyrningssystemet. Delegationens ordförande tog tillsammans med SLS kansli fram ett kunskapsunderlag som diskuterades i SLS nämnd under hösten. Diskussionen utgjorde ett underlag för delegationsordförandes beredning av SLS remissvar på Ett nationellt sammanhållet system för kunskapsbaserad vård – ett system, många möjligheter SOU 2020:36.

Delegationens ordförande bidrog i arbetet med nämndens direktiv till arbetsgruppen Kloka Kliniska Val (tidigare Välj Vård Klokt), som tillsattes efter en motion i SLS fullmäktige i maj 2020. Frågan

har koppling till kunskapsstyrning och personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp. Delegationens ordförande intervjuades för studien Att göra eller inte göra? – En studie om utmönstring av ineffektiva metoder i hälso- och sjukvården.

Samverkan och samordning med SLS kommittéer och arbetsgrupper

Delegationen har fortsatt sett dialogen med kommittéerna som en viktig uppgift för att samordna och hitta synergieffekter. Utöver delegationsmöten har två separata avstämningsmöten hållits mellan delegationens ordförande och kommittéernas ordförande. Exempel på gemensamma sakfrågor är kunskapsstyrning och digitala kunskapsstöd, samverkan för implantats spårbarhet, nationell läkemedelslista, AI och integritetsfrågor. Delegationens ordförande ingår i kommittén för säker vård, där ett seminarium om diagnostiska fel planerades för hösten 2020 men på grund av pandemin fick det skjutas fram. Arbetet med dessa frågor fortsätter under 2021.

Nationell plattform för förbättringskunskap

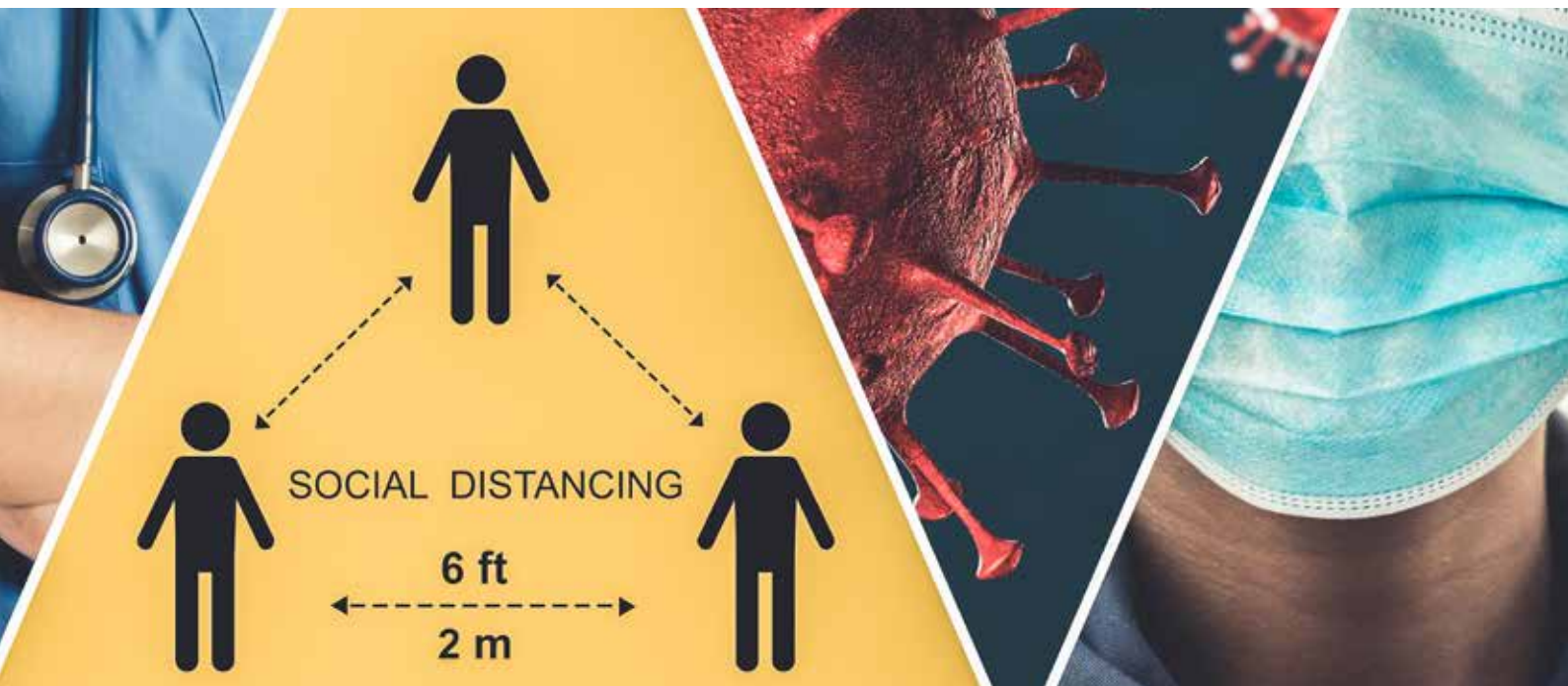
Delegationen deltar i Nationell plattform för förbättringskunskap (NPFK) som samlar representanter för högskolor, lärosäten och regioner. NPFK verkar för att patientsäkerhet och förbättringskunskap integreras i grund- och vidareutbildningen och anordnar en årlig mötesplats. Delegationsordförande deltog i Sommarkolloquium 2020 som var digital.

Remisser

Under året har delegationen deltagit i beredningen (helt eller delvis) av SLS remissvar:

- Digifysiskt vårdval (SOU 2019:42)
- Personcentrerade sammanhållna vårdförlopp
- God och nära vård - En reform för ett hållbart hälso- och sjukvårdssystem (SOU 2020:19)
- Ett nationellt sammanhållet system för kunskapsstöd (SOU 2020:36)

MEDICINSK KVALITETSUTVECKLING

Kommittén har fokuserat på tre områden under året; utvecklingen inom de nationella kvalitetsregistren, inom området Big data samt inom området implantat.

Verksamheten har bedrivits enligt plan, men de fysiska mötena har ersatts av digitala med anledning av pandemin.

Utvecklingen inom de nationella kvalitetsregistren har noga följts. Det pågår flera olika utvecklingsprocesser inom området, och de närmaste åren kommer en strategisk inriktning mot en långsiktigt hållbar lösning att äga rum. En process mot automatisk dataöverföring från patientjournalen till kvalitetsregistren har påbörjats och sker i ett samarbete mellan regionerna och kvalitetsregistren och med en särskild ledningsfunktion. Olikheter i regionernas elektroniska journalsystem gör att arbetet är tidsödande.

Kvalitetsregistrens dataplattformar har utretts och en process pågår kring en rationalisering. Staten har presenterat ett förslag om statsbidrag för registercentras funktion (IT stöd, statistik mm) som noga behöver beaktas då det indirekt påverkar registrens finansiering. Kommitténs uppfattning är att stat och regioner fortsatt tydligt framhåller de nationella kvalitetsregistrens värde och med säkrad, oförändrad roll för professionens företrädare. Fortsatt ekonomiskt stöd från SKR och staten förväntas. Under året har det blivit tydligt att flera organisationer utanför svensk sjukvård och utanför de ordinarie forskningsorganisationerna av olika skäl söker data från kvalitetsregistren, ofta i stora mängder. Utlämnande av data förutsätter tillstånd från forskningsetisk kommitté. Att leverera data medför mycket arbete inom registren. Det har kommit fram att en viktig faktor för hur tillståndet ska uppfattas i detta sammanhang är att mängden begärda data måste stå i rimlig proportion till det angivna syftet och kunna motiveras utifrån den vetenskapliga frågeställningen. Det förefaller ligga hos registrens ledning att avgöra detta. Frågan engagerar olika delar av SLS.

Det används väldigt mycket implantat i svensk sjukvård med det saknas samlad kontroll över vad och till vem. För att få till stånd en registrering av implantat i hela ledet från tillverkning till insättning - i patientjournalen och därifrån vidare i lämpliga register - har ett arbete startats inom Svenska institutet för Standarder (SiS). Kommittén ingår i arbetsgruppen tillsammans med producenter och regioner.

SÄKER VÅRD

SLS kommitté för säker vård driver och arbetar övergripande med frågor som rör kvalitet och säkerhet i vården.

Tillsammans med SLS sektioner och delegationer arbetar kommittén med olika aktiviteter för att höja medvetenheten och kunskapen om patientsäkerhetsfrågor. Kommittén utgör även en resurs för expertkunskap i kontakten med departement, myndigheter och andra aktörer. Kommitténs aktiviteter under 2020 har påverkats av covid-19 pandemin. Det planerade SLS-mötet den 8 oktober 2020 kring diagnostiska fel med internationella föreläsare har uppskjutits. Under året har kommittén haft fyra möten varav tre i form av Zoom-möten. Kommitténs ordförande har även haft möten med de övriga kommittéordförandena under ledning av Karin Pukk Härenstam, ordförande i delegationen för medicinsk kvalitet.

Kommittén är en av initiativtagarna till den nationella chefläkarutbildningen som syftar till att tydliggöra och utveckla chefläkarrollen för att förbättra patientsäkerheten i svensk sjukvård. Sammanlagt har över 230 chefläkare gått utbildningen sedan starten 2013. Ett nätverk har bildats och två chefläkardagar anordnades på SLS under år 2019. Chefläkardagen i september hölls digitalt och under hösten anordnade SLS ett webinarium för chefläkarerna. I början av 2020 genomfördes en chefläkarutbildning.

Remisser

Kommitténs ordförande har sammanställt SLS svar på Kompletterande promemoria till Ds 2019:20, S2020/04974/FS som rör estetiska ingrepp.

Kommitténs ordförande deltar i nätverket Samverkan för Saker Vård (SSV), vars deltagare representerar SKL, Vårdföretagarna, LÖF, Kommunal, Sveriges Läkarförbund, Svenska Läkaresällskapet, Vårdförbundet och Svensk sjuksköterskeförening.

LÄKEMEDELSFRÅGOR

SLS Kommitté för läkemedelsfrågor har i uppdrag att bevaka läkemedelsfrågor som är gemensamma för sektionerna och bistå nämnden med bland annat remissyttrandanden.

Remisser

Arbetet i kommittén har huvudsakligen bestått i att samordna svar till remisser inom läkemedelsområdet, eller att ge synpunkter utifrån läkemedelsperspektiv på andra remisser. Under året har bland annat följande remisser besvarats:

- 18 nya ämnen i Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 2011:10) om förteckningar över narkotika
- Förslag till ändring av Tandvårds- och läkemedelsförmånsverkets föreskrifter och allmänna råd (TLVFS 2009:4)
- Förslag till ändring av Tandvårds- och läkemedelsförmånsverkets föreskrifter (HSFL-FS 2017:29)
- Förslag till föreskrifter om ändring av Läkemedelsverkets föreskrifter (HSLF-FS 2019:32)
- 15 nya ämnen i Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 2011:10)
- Förslag till ändring i Läkemedelsverkets föreskrifter (HSLF-FS 2019:32)
- Nio nya ämnen i Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 2011:10)
- Förslag till ändring i Läkemedelsverkets föreskrifter (HSLF-FS 2017:74)
- Förslag till nya föreskrifter (HSLF-FS 2020:xx) om on-line-tillverkning och hantering av substitutionsvätskor
- Förslag till föreskrifter om behörighet för sjuksköterskor att

ordinera läkemedel för vaccination mot sjukdomen covid-19 och föreskrifter om ändring i föreskrifterna och allmänna råden (SOSFS 2005:26) om hantering av smittförande avfall från hälso- och sjukvården

Utöver detta har kommittén lämnat synpunkter på remissvar från SLS till följande remisser:

- Digifysiskt vårdval SOU 2019:42 (S2019/04058/FS)
- Hälso- och sjukvård i det civila försvaret – underlag till försvarspolitisk inriktning SOU 2020:23 (S2020/02826/FS)
- God och nära vård - En reform för ett hållbart hälso- och sjukvårdssystem (SOU 2020:19)
- Ett nationellt sammanhållet system för kunskapsbaserad vård – ett system, många möjligheter SOU 2020:36

Under året har arbetet inom samverkansplattformen ROAr – roller och ansvar i receptkedjan – utvidgats till att utöver SLS, SLE, Sveriges farmaceuter samt Vårdförbundet nu utöver SLS, Apotekarsocieteten samt Svensk sjuksköterskeförening. Genom detta har för alla tre yrkesgrupperna – läkare, sjuksköterskor samt farmaceuter – både deras fackförbund och professionsförening en gemensam kontaktyta för erfarenhetsutbyte och påverkan. Genom påverkan från ROAr har bland annat eHälsomyndigheten fått ett regeringsuppdrag att möjliggöra generisk förskrivning av läkemedel, i första hand inom utbytesgrupper. Kommittén har bevakat detta arbete. Tyvärr har detta uppdrag kopplats till tidsplan för den Nationella läkemedelslistan vilket innebär risk för fördröjning men också att andra frågor prioriteras. Något konkret förslag för genomförande har därför inte presenterats under 2020.

Årets verksamhet har präglats av pandemin med covid-19 och möten har skett digitalt. Under hösten har tre ärenden utretts och förberetts för fortsatt arbete inom SLS: patientintegritet – hälsodata och AI, Nationell läkemedelslista – läkarens ansvar samt behov av nationell läkemedelsexamen inom det nya läkarprogrammet.

eHÄLSA

SLS kommitté för eHälsa har som uppdrag att agera som rådgivande organ till SLS nämnd, delegationer, fullmäktige och sektioner avseende eHälsa inklusive vårdens digitalisering. Kommittén ska även representera SLS i nationella grupperingar avseende eHälsofrågor och påverka utvecklingen av digitalt stöd i vården i önskvärd inriktning för att stödja kvalitet, etik, vetenskap och utbildning.

Kommittén företräder SLS vid kontakter med myndigheter och organisationer inom eHälso-området och arbetar för att:

- ✓ Ta vara på digitala stöds möjligheter och påverka dess utformning genom att medverka i nationella grupperingar
- ✓ Inspirera och informera om goda exempel på digitala stöd i vården, via årlig inspirationsdag om eHälsa
- ✓ Besvara remisser och förfrågningar inom eHälsoområdet
- ✓ Omvärldsbevaka och medverka i relevanta konferenser och informationsdagar om eHälsa
- ✓ Verka för utbildning inom eHälsa på såväl grund- som fortbildningsnivå
- ✓ Verka för att professionen ges god möjlighet att delta i utveckling, införande och förvaltning av digitala stöd
- ✓ Sprida goda exempel från framför allt SLS sektioner och sprida SLS uppfattning i media

Kommittén har under året arbetat med planeringen inför "Inspirationsdag eHälsa" med tema digitala vårdmöten som äger rum den 13/4 2021 samt medverkan i seminarium om Nationella Läkemedelslistan som ska äga rum under våren 2021.

Kommittén har bevakat frågan om behovet av gemensam informationsstruktur som är en förutsättning för interoperabilitet och effektiv registerforskning/life science/-AI/beslutsstöd. Kommittén har även varit aktiv i frågor om kunskapsstyrning och kvalitetsregister genom medverkan i SLS delegation för medicinsk kvalitet.

Vidare har kommittén drivit frågan om behov av ordnat införande av digitalt stöd i vården inklusive appar. Det är brist på evidens och utvärdering och det behövs mer forskning om digitala stöd. Kommittén har även drivit frågan om att öka den digitala kompetens inom professionen genom att bland annat påverka Nationella Vårdkompetensrådet, driva frågan om inrättandet av tilläggspecialiteten "Klinisk informatik" samt verka för att stärka grundutbildningen.

Medverkan i expertgrupper & möten

Socialdepartementets och SKRs Nationella råd för Vision eHälsa 2025 (Göran Petersson)

Socialstyrelsens eHälsoråd (SLS representerar även Sveriges Läkareförbund) (Mattias Agestam)

E-hälsomyndighetens expertgrupp för nationella specifikationer (Anna Rossander)

Ordförande Expertgruppen - Nationella Kvalitetsregister (Evalill Nilsson)

Adjungerad till Delegationen för medicinsk kvalitet (Göran Petersson)

Medverkan i konferenser

De planerade SLS eHälsodagar 24-25/3 2020 i Kalmar fick ställas in på grund av pandemin.

IT i vården-dagen 2/12 (Anna Rossander)

Remisser

Kommittén har bidragit till SLS remissvar på följande remisser:

- Arbetsskador till följd av smittsamma sjukdomar
- Socialstyrelsens förslag till föreskrifter och allmänna råd om läkarnas specialiseringstjänstgöring och tillhörande konsekvens utredning m fl.
- God och nära vård - En reform för ett hållbart hälso- och sjukvårdssystem
- Hälso- och sjukvård i det civila försvaret – underlag till försvarspolitisk inriktning
- Strukturförändring och investering i hälso- och sjukvården – lärdomar från exemplet NKS
- Ett nationellt sammanhållet system för kunskapsbaserad vård

Publikationer och media

Recension "Grundbok eHälsa", Läkartidningen 2020-09-18

(Anna Rossander, Jingcheng Zhao)

Rapport "IT i vården-dagen" 2020-12-02, SLS/eHälsa webb

(Anna Rossander)

MEDICINSK SPRÅKVÅRD

Kommittén för medicinsk språkvård har som uppdrag att bidra till vård av det medicinska språket. Detta innebär att värna principen om svenska termer för begrepp inom hälso- och sjukvården och de medicinska vetenskaperna men också att med aktsamhet tillåta ord inlånade från andra språk med eller utan försvenskning. Ett korrekt språk minskar risken för vårdskador, som i många fall har sitt ursprung i informationsmissar. Speciellt i läkemedelsbehandling är det nödvändigt att terminologin är exakt för att förväxlingar vid ordinationer ska undvikas och därtill språket vara begripligt för patienterna och entydigt för professionen.

Kommittén utför sitt arbete genom en allmänt tillgänglig språk-databas, där behandlade språkärenden sparas, en e-posttjänst där frågor kan ställas till kommittén, en språkkonsulttjänst från Språkrådet, Institutet för språk och folkminnen samt regelbundna möten med hela språkkommittén.

Genom sina ledamöter samarbetar språkkommittén med andra nationella aktörer inom språk och terminologi, bland annat Socialstyrelsen, Svenska institutet för standarder och Sveriges kommuner och regioner. Under 2020 har verksamheten stått så gott som stilla av två skäl. Covid-19-pandemin har självklart hindrat fysiska möten, som är viktiga för effektivitet i språkliga diskussioner. Viktigare är dock att uppgradering av Läkaresällskapets IT-system gjort att man inte längre kan sända e-post till språkkommitténs "frågelåda". Vi trodde att felet gick att avhjälpa, vilket föranlett mer än ett års upprepade försök att få i gång funktionen. En genomgripande systemändring krävs och under 2021 ska detta utredas närmare. Under tiden har kommitténs ordförande förmedlat frågor inom kommittén, och språk-databasen är i funktion.

Prevention och levnadsvanearbete för förbättrad folkhälsa

B. PREVENTION, FOLKHÄLSA OCH GLOBAL HÄLSA

Arbetet med prevention, folkhälsa och global hälsa bedrivs i kommittén för prevention, SLS Levnadsvaneprojekt och kommittén för global hälsa.

SLS KOMMITTÉ FÖR PREVENTION OCH FOLKHÄLSA

SLS kommitté för prevention arbetar för att lyfta frågor om prevention och levnadsvanor inom läkarkåren och i samhället. Den ska även uppmärksamma samspelet mellan sociala faktorer, levnadsförhållanden och levnadsvanor – och hur detta bidrar till ojämlik hälsa.

Frukostseminarium

I början av året arrangerade kommittén tillsammans med Riksdagens Friskvårdsnätverk ett frukostseminarium på temat "Den hälsosamma staden". Seminariet problematiserade kring framtidens utmaningar utifrån den framtida hälsosamma staden och dess invånare. Hälsosamma levnadsvanor kan förebygga många av våra vanligaste folksjukdomar såsom hjärtinfarkt, stroke och diabetes. Ojämligheten i hälsa börjar dock inte med levnadsvanorna, utan är till stor del beroende av människors livsvillkor. Sociala faktorer som uppväxtvillkor, föräldrarnas utbildningsgrad, arbete och uppväxtmiljö påverkar möjligheterna till god hälsa. Hög livskvalitet är således till avgörande del beroende av hur samhällets strukturer är utformade. Till frukostseminariet var särskilt utvalda politiker och beslutsfattare inbjudna.

Preventionsdagen

Den 4 februari hölls den årliga och välbesökta preventionsdagen med temat "Matvanor: ska det vara så svårt?" Föreläste gjorde bland annat Mai-Lis Hellenius som talade om evidensen kring hälsosamma matvanor, Mattias Lidin med flera berättade om vikten av att prata matvanor, när det behövs, och hur man kan stödja en patient att vidmakthålla goda matvanor.

Åsa Thurffjell gav en inblick i vad NPO Levnadsvanor gör för att främja hälsosamma matvanor för befolkningen. Dagen avslutades med en paneldebatt. Drygt 100 personer deltog.

Levnadsvanor och covid-19

Kommittén i samarbete med Svensk Förening för Socialmedicin och Folkhälsa samt Nätverket för Hälsofrämjande Hälso- och Sjukvård arrangerade ett webinarium i juni om Levnadsvanor och covid-19. En uppföljande debattartikel "Kunskapen om levnadsvanors roll måste synliggöras" publicerades i Dagens Medicin. Artikelns pekade på att samhället i stort, och hälso- och sjukvården och läkarkåren i synnerhet, behöver ägna större uppmärksamhet åt levnadsvanornas betydelse för vår hälsa, och agera kraftfullt för att minska konsekvenserna av ohälsosamma levnadsvanor, för individen och samhället.

Globala rekommendationerna för fysisk aktivitet

Folkhälsomyndigheten och motsvarande myndigheter i Norden har deltagit i revideringsprocessen av de globala rekommendationerna för fysisk aktivitet. De nya riktlinjerna omfattar alla åldersgrupper och inkluderar även stillasittande beteende. Dessutom ingår specifika rekommendationer för gravida och för personer med funktionsnedsättning samt för personer med kronisk sjukdom. Lanseringen av de uppdaterade riktlinjerna är planerad till våren 2021.

Anna Kiessling och Eva Zeisig från kommittén har under året medverkat på Folkhälsomyndighetens dialogmöten kring implementeringen av de globala rekommendationerna för fysisk aktivitet.

Remisser

Kommittén har bidragit till SLS remissvar rörande remissen God och nära vård – En reform för ett hållbart hälso- och sjukvårdssystem (SOU 2020:19).

KRAFTSAMLING FÖR UNGAS PSYKISKA HÄLSA

SLS arbetsgrupp för kraftsamling kring psykisk ohälsa bland barn och ungdom

Gruppens arbete initierades genom en motion till SLS Fullmäktige maj 2019, ordförande för arbetet blev en av motionsställarna, docent Josef Milerad, Karolinska Institutet. Syftet var att via kontakter med forskare och kliniker och ur den vetenskapliga litteraturen ta fram ett underlag med förslag på åtgärder som skulle kunna genomföras för att främja barn och ungas psykisk hälsa, med skolan som den mest relevanta arenan för interventionerna.

Arbetsgruppen har haft sex digitala möten under året 2020 med hög närvaro av arbetsgruppens medlemmar. Arbetsgruppen har utökats med en medlem, Sofia Lindstrand, efter att Sofia deltagit som moderator vid ett webinarium i SLS regi.

Inbjudan till SLS webinar den 15 september 2020 var bred men med fokus på professioner aktiva i fr a hälso- och sjukvård, utbildningsväsendet med skolan och inom socialtjänsten och intresseorganisationer. Medverkande inbjudna deltagare var från skolverket Anders Duvkär, chef för skolans organisation och ledning, och från SKR nationell psykiatrisamordnare Ing-Marie Wieselgren. Vid detta digitala möte med cirka 400 deltagare presenterade Josef Milerad ”Konkreta och genom-

förbara hälsofrämjande interventioner för unga”. En effekt av mötet var att Skolverket önskade hjälp med ett inslag i utbildningen av rektorer. Underlaget beskrevs också på Skolläkarförningens konferens 4 februari 2021.

Arbetsgruppen fortsätter arbetet med en skriftlig rapport om de interventioner som tagits fram. Vid det slutliga arbetet har SLS nämnd granskat rapporten, den har också skickats till SLS Kommitté för prevention och folkhälsa för synpunkter. Rapporten ska vara färdig för publicering under våren 2021.

MÅL

B. PREVENTION, FOLKHÄLSA OCH GLOBAL HÄLSA

- Stöd för hälsosamma levnadsvanor, prevention av kroniska sjukdomar och för förbättrad folkhälsa är integrerat i hälso- och sjukvårdens arbete och att det är en naturlig och viktig del av läkares arbete där det är relevant.
- Ökat intresse samt ökad kunskap och medvetenhet om global hälsa på alla nivåer i samhället för en hållbar utveckling och en rättvis och jämlik hälsa.

LEVNADSVANeprojektet

Levnadsvaneprojektet verkar för att preventionsarbete och stöd för hälsosamma levnadsvanor ska bli en naturlig och viktig del av läkares arbete inom hälso- och sjukvården där det är relevant.

SLS Levnadsvaneprojekt har drivits på uppdrag av Socialstyrelsen sedan 2011 med det övergripande syftet att stödja införandet av Nationella riktlinjer för prevention och behandling vid ohälsosamma levnadsvanor i vården. Projektet har varit framgångsrikt och en god grund för prevention har lagts inom flera engagerade sektioner inom SLS, inom vården och inom vidare- och fortbildning av läkare. Sedan 2015 har projektet fortsatt inom ramen för satsningen på förebyggande och tidig behandling av kroniska sjukdomar i och med att SLS erhöll statsanslag för en fortsatt implementering.

Under 2020 har Levnadsvaneprojektet drivits i följande delprojekt:

1. Stark för kirurgi – stark för livet
2. Hälsosamma levnadsvanor vid psykisk ohälsa – hälsa på lika villkor
3. Professionsövergripande utbildningsinsatser, informations-spridning och implementering av rutiner

Enkät om levnadsvanearbete inom opererande specialiteter

Delprojektet "Stark för kirurgi – stark för livet" genomförde en uppföljande enkät om levnadsvanearbete inom opererande specialiteter. Samma frågor, samma urval av respondenter (Sveriges verksamhetschefer i ortopedi-, gynekologi och kirurgkliniker), samma distributionsmetod användes som vid enkäten 2015. Resultatet visar bland annat att andelen som har standardiserade rutiner för alkohol i samband med operation har ökat från en fjärdedel till två tredjedelar (svarsfrekvens 52 %).

Patientmaterial "Alkohol inför operation"

Delprojektet "Stark för kirurgi – stark för livet" har tagit fram och lanserat en broschyr på förslag till patientmaterial om "Alkohol

inför operation". Broschyren har tagits fram och implementeras i samverkan med personal inom opererande verksamhet. Materialet finns på SLS hemsida för nedladdning med uppmaningen om att materialet får/bör anpassas till vad som gäller lokalt.

Utbildning om Alkoholfri operation

Delprojektet "Stark för kirurgi – stark för livet" har arrangerat två välbesökta utbildningstillfällen om "Alkoholfri operation". Vid det första utbildningstillfället fick deltagarna lyssna till föreläsningar om alkoholens patofysiologiska mekanismer, riskökning vid alkoholbruk, resultat av alkoholstopp och i vilken grad arbetet är implementerat inom opererande kliniker samt ta del av enkäteresultatet från "Alkoholfri operation" i sin helhet. Vid det andra utbildningstillfället presenterades olika vårdprogram, hur screening sker, och deltagarna fick även ta del av patient- och personalupplevelser kring samtal om alkohol inför operation och hur man kan arbeta med patienter som har ett beroende.

Guldskorn för alla

Delprojektet Hälsosamma levnadsvanor vid psykisk ohälsa – hälsa på lika villkor har under året tagit fram en patientversion av manualen Guldskorn (2017). Patientversionen heter "Guldskorn för alla" och kommer att distribueras till utvalda/intresserade enheter inom psykiatri, primärvården och företagshälsövrården.

Fysisk aktivitet för årsrika

I december arrangerade SLS Levnadsvaneprojekt webinarier "Fysisk aktivitet för årsrika". Aktuell forskning kring fysiologiska effekter av fysisk aktivitet för årsrika var i fokus. Deltagarna fick lyssna till föreläsare från den av regeringen tillsatta kommittén för främjande av ökad fysisk aktivitet, ta del av råd från professionen om hur man kan hålla sig fysiskt aktiv hela livet samt lyssna till två årsrika individers olika perspektiv och erfarenheter om betydelsen av ett fysiskt aktivt liv för bästa möjliga hälsa. Drygt 100 personer deltog på webinarier.

Påverkansarbete

Tillsammans med professionsorganisationerna Svensk sjuksköterskeförening, Dietisternas Riksförbund, Sveriges Arbetsterapeuter samt fysioterapeuterna skrev projektet debattartikeln "Hälsosamma levnadsvanor räddar liv" som publicerades i Läkartidningen 2020-11-06.

SLS Levnadsvaneprojekt var även inbjudna som föreläsare under en inspirationsdag arrangerad av Socialstyrelsen där representanter ur projektet föreläste om levnadsvanor i stort och specifikt om rökstopp och alkoholstopp innan operation. I dialog med Svensk Reumatologisk Förening, Svensk Reumatologisk Kvalitätsregister samt RPO/NPO Reumatiska sjukdomar har arbetet med att implementera levnadsvanearbetet inom svensk reumatologi fortsatt.

SLS Levnadsvaneprojekt har även skrivit remissvar till "Det sammanhållna och personcentrerade vårdförloppet vid reumatoid artrit (RA)" med fokus på hur levnadsvanorna uppmärksammas och hur möjlighet till stödåtgärder ges under vårdförloppet.

I samarbete med den Tobakspreventiva mottagningen på Sahlgrenska Universitetssjukhuset har projektet tagit fram ett reumatiskt specifikt avsnitt om tobaksrökningens effekter, inklusive effekter av rökstopp som en del i en större ämnesspecifikt digital utbildning för rökavvänjare i Västra Götalandsregionen. Utbildningen kommer lanseras första kvartalet 2021.

”Att socioekonomiskt svaga grupper drabbas hårdare av infektionssjukdomar och covid-19-pandemin belyser tydligt utsattheten. Stöd för förändring är därför en vinst både för individen och samhället.

För ökad kunskap och medvetenhet om global hälsa

GLOBAL HÄLSA

Svenska Läkaresällskapets kommitté för global hälsa syftar till att tvärvetenskapligt stimulera global hälsa i samhället, skola, högre utbildning, arbetsliv och forskning, för en rättvis och jämlik hälsa världen över.

Swedish Global Health Conference 2020 i samarbete med Lunds Universitet och andra lärosäten i Sverige och nordn var planerad att genomföras i november 2020, men fick skjutas upp på grund av covid-19 pandemin. Planeringen av program, finansiering och marknadsföring av konferensen var långt gången och kommer att kunna återupptas när pandemiläget tillåter. Under 2021 kommer beslut att fattas kring huruvida det är möjligt att arrangera en fysisk konferens enligt tidigare planering under 2022 eller om mötet ska ställa om mot digitala lösningar.

Pandemin krävde också att kommittén tog ett steg tillbaka från fysiska inspelningar av podcasten "Swedish Global Health Podcast". Efter lite tekniskt experimenterande har inspelningarna påbörjats igen, nu på distans. Under 2021 planerar kommittén tillsammans med Kandidat- och underläkarföreningen nya avsnitt.

Medlemmar i kommittén har deltagit i arbetet inom SLS arbetsgrupp för klimat och hälsa med att ta fram riktlinjer för mer hållbara möten samt utsett vinnare av SLS första hållbarhetspris.

Det årliga "Julfikat" med föreläsningar och mingel som kommittén brukar arrangera för nyanlända/asylsökande läkare i december blev inställt på grund av pandemin.

Under 2020 har kommittén genomfört ett forskningsprojekt för att kartlägga vad nyckelpersoner i svensk läkarutbildning har för uppfattningar om global hälsa och hållbar utveckling. Denna kvalitativa studie inkluderade 11 intervjuer med programordförande och vice-dekaner för utbildning på sex av sju lärosäten. Den slutgiltiga analysen planeras att genomföras under 2021 och resultaten kommer att delas med samtliga läkarprogram i Sverige.

Sedan ett par år tillbaka har Kandidat- och underläkarföreningen anordnat en årlig "Global Health Week" med stöd av kommittén för global hälsa. Årets tema var global folkhälsa och innefattade fem olika föreläsningar, planerade av fem olika lokala föreningar. Föreläsningarna finns att se på SLS Youtube-kanal.

Kommitténs studentrepresentant Lotta Velin deltog som panelist i diskussion vid den svenska lanseringen av Lancet-rapporten "A Future for the World's Children?", arrangerat av UNICEF, SIGHT och SLS på barnkonventionens dag.

Kommittén har skrivit en debattartikel rubricerad "Alla läkare behöver kunskap om global hälsa" i Läkartidningen, med anledning av en aktuell debatt om ökat utrymme för global hälsa i de nya läroplanerna. I Läkartidningen publicerade kommittén även en översiktsartikel med titeln "Agenda 2030 och målen för en hållbar utveckling angår oss alla". Läkarkåren har ett ansvar att belysa vikten av ett brett perspektiv på hälsa, något som blivit tydligt under pandemin, vilken kommer att följas upp med repliker från olika aktörer som arbetar med global hälsa och hållbar utveckling.

Under konferensen "State of the Art Covid-19" arrangerade kommittén ett sidoevenemang om indirekta effekter av covid-19 pandemin globalt samt en diskussion om varför man hittills sett så få fall av covid-19 i Afrika.

Flera av kommitténs ledamöter bidrog med videoklipp om tillgång till sjukvård globalt i årets version av Musikhjälpen.

KLIMAT, HÄLSA OCH HÅLLBAR SJUKVÅRD

SLS arbetsgrupp för klimat och hälsa

Fullmäktige i maj 2019 behandlade en motion om behov av en klimatpolicy för SLS. Den första *att-satsen* om att ta fram en klimatpolicy som ska ligga till grund för fortsatta strategier och agerande i klimatfrågan bifölls och övriga besvarades.

SLS nämnd beslutade i juni 2019 om ett direktiv för att precisera uppdraget, bland annat att en särskild arbetsgrupp skulle ta fram en klimatpolicy för SLS som utgår från SLS kärnvärden om vetenskap, utbildning, etik och kvalitet. Policyn skulle omfatta SLS egen klimatpåverkan som organisation samt förslag på hur SLS kan agera för att bidra till minskad klimatpåverkan och en resiliant hälso- och sjukvård.

Arbetsgruppen arbetade med policyn under 2019 och i januari 2020 antogs SLS klimatpolicy av SLS nämnd och vid möte i början av mars beslutades om ansvarsfördelning gällande implementering av de tio punkterna i klimatpolicyen, där det mest bygger på befintlig organisation. En tillfällig projektgrupp inrättades för att under två år övervaka implementeringen samt för att ta ett direkt ansvar för två av punkterna:

1. Verka för att läkares hållbarhetsarbete ska vara meriterande

Arbetsgruppen har tillsammans med kansliet och kommunikationsansvarig diskuterat riktlinjer kring instiftandet av SLS Hållbarhetspris, framarbetat en annonstext, samt efter nomineringsprocess föreslagit pristagare för 2020. Arbetsgruppen har tillsammans med kansliet beslutat om fortsatt

förfarande, vilket bidragit till att verka för att läkares hållbarhetsarbete ska vara meriterande.

2. Sprida kunskap om klimat & hälsa

Arbetsgruppen har utarbetat och genomfört en utbildning om hållbar sjukvård: "Hållbar sjukvård - från koncept till klinisk praxis", vilket löpte som en webinarserie om fyra webinarier, modererat av region Stockholms hållbarhetschef Charlotta Brask under perioden nov-20-jan-21, vilket bidragit till att sprida kunskap om hållbar sjukvård.

Vidare har arbetsgruppen uppmärksammat rapporten "Klimat och Hälsa - en kunskapssammanställning" och verkat för att SLS, liksom Läkare för Miljön (LfM) och SLF skulle ställa sig bakom denna, vilket bidragit till att sprida kunskap om klimat och hälsa och deras sammanhang.

Arbetsgruppen har även tagit fram en policyguide för möten och resor att användas av SLS. Vidare har arbetsgruppen varit delaktig i att upprätta kontakt mellan kostgruppen i LfM och SLS så att en utbildningsdag gällande kost och klimatfrågor kommer till stånd under våren 2021 och på så sätt bidragit till att sprida kunskap om kopplingen mellan hälsa och klimat.

SLS Klimatpolicy <https://bit.ly/3vAP1Ak>

SLS HÅLLBARHETSPRISTAGARE 2020

Sofia Hammarstrand, ST-läkare, arbets- och miljömedicin, Sahlgrenska Universitetssjukhuset belönas för hennes övergripande engagemang för en hållbar hälso- och sjukvård.

För en effektiv och välfungerande organisation

ORGANISATION

Verksamhetsområde organisation omfattar alla de aktiviteter och processer som ska bidra till att målen inom övriga områden nås. Det handlar om att bereda ärenden och underlag, medlemsvård, huset, ekonomi och förvaltning, kansliet och personalen samt intern och extern kommunikation.

Aktiviteter

SLS nämnd har haft åtta protokollförda möten, varav sex digitala på grund av pandemin. Fokus för nämnden har varit budget i balans, fortsätta processen med medlemsreformen, förnya och digitalisera programverksamheten och bedriva en modern och effektiv verksamhet. Nämndens arbetsutskott (AU) har hållit åtta protokollförda möten. Under hösten införde SLS ordförande löpande avstämningsmöten med vice ordförande och kansliet. Under verksamhetsåret hölls två ordföranderåd med bland annat socialminister Lena Hallengren som särskilt inbjuden gäst. Syftet med ordföranderåden är att samordna SLS olika grenar och få en levande dialog kring SLS inriktning och framtid. 2020 skickade nämnden ut en enkät till samtliga medlemsföreningar, sektioner, lokala sällskap och KUF för att få input till kommande verksamhetsplanering. Fullmäktigemötet genomfördes för första gången helt digitalt 2020, på grund av pandemin. Det fungerade väl och alla nödvändiga beslut kunde tas, samt tillsattes en ny arbetsgrupp efter mötet med anledning av motionen Välj Vård Klokt.

Implementering av medlemsreformen

Arbetet med att implementera medlemsreformen har fortsatt under året. SLS fullmäktige 2020 beslutade att anta 48 sektioner som medlemsföreningar varav 40 under villkor att de fullgör processen med att anpassa sina stadgar till bestämmelserna i SLS nya stadgar. Ett stort antal sektioner har i dialog med kansliet under året anpassat sina stadgar för att kunna bli medlemsförening. Ett omfattande arbete för att bygga en databas för föreningarnas inrapportering av medlemsregister har genomförts. Strax innan årsskiftet

hade nästan alla laddat upp sina register och mandatberäkningen liksom avgiftsberäkningen kunde göras. Kansliet har under hela året prioriterat föreningarnas frågor och behov av stöd. Under hösten styrde kansliet om resurser till detta för att ikraftträdandet skulle kunna gå så smidigt som möjligt. Den 1 januari 2021 fick SLS 40 medlemsföreningar och fler tillkommer 2022 och 2023.

SLS samverkan med myndigheter och organisationer

Under året har SLS ingått i de statliga utredningarna Sammanhållen utveckling för god och nära vård samt Privata sjukvårdsförsäkringar. Därtill får SLS nomineringsförfrågningar och ingår i flera grupper på myndigheter och organisationer. Läs mer sid 50. Presidietmöten har fortsatt hållits med Svensk sjuksköterskeförenings presidium. Planerade presidietmöten med Sveriges läkarförbund sköts fram på grund av pandemiläget. Kansliet har löpande stämt av med förbundets kansli i frågor om SLS medlemsreform.

Administrativt stöd

SLS fortsätter utvecklingsprojektet tillsammans med Svenska Hjärtförbundet med att bistå de sektioner och föreningar som ingår i Hjärtförbundet med administrativa tjänster mot ersättning. Samarbetet inleddes 2017 och har fortsatt att utvecklas sedan dess. Omfattningen av stödet motsvarar 50 % av en heltid. Under 2020 har SLS haft dialog med ett flertal andra blivande medlemsföreningar om att bistå med administrativt stöd kring ett liknande upplägg. SLS kansli har under 2020 hjälpt ett stort antal sektioner och blivande medlemsföreningar att arrangera digitala årsmöten och några av dessa har även efterfrågat och fått kommunikationsstöd i form av digitala utskick samt pressmeddelanden. Kansliet har även bistått med juridiskt stöd till några av de sektioner/blivande medlemsföreningar som drabbats ekonomiskt av inställda kongresser till följd av pandemin. Flera sektioner/blivande medlemsföreningar har även efterfrågat hemsida, ett arbete som påbörjades under 2020 och fortsätter under 2021.

Organisation

SLS hus

Under 2020 genomfördes en rad underhållsarbeten och mindre renoveringar i SLS hus. Bland annat har SLS uppdaterat interiören i huset för att få till en varm och välkomnande miljö. Flera konferensrum har målats om och fått nya golv-mattor. Bakom receptionen har det byggts tre nya kontorsrum som ska kunna nyttjas av kansliet och/eller nämnden. Huset har varit stängt för SLS verksamhet i slutet av året på grund av covid-19-pandemin och de restriktioner som kommit från Folkhälsomyndigheten.

Miljöarbete

SLS som organisation ska enligt SLS Klimatpolicy ta ansvar för att förbättra sitt klimatavtryck bland annat genom att minska antalet fysiska möten och införa grundregeln att inrikesresor sker via tåg, upprätta en policy för upphandling av varor och tjänster samt kartlägga energianvändningen i SLS hus i syfte att reducera energiförbrukningen och därmed klimatavtrycket. Under året har det fortlöpande miljöarbete i syfte att utveckla klimatsmarta och hållbara lösningar när det gäller elförbrukning, fjärrvärme, fjärrkyla och avfall lett till bättre inomhusmiljö och lägre driftskostnader. En omfattande energikartläggning upphandlades 2020 som blir färdig under 2021 och som kommer att leda till en åtgärdsplan. Den rådande pandemin har även lett till att fysiska möten ersatts av digitala, vilket minskat resandet och klimatpåverkan.

Kansliet och medarbetare

SLS kansli har under 2020 bestått av 12 medarbetare (varav några deltid). Året har för kansliet till stora delar präglats av pandemin. Arbetsuppgifterna har bland annat handlat om att ställa om verksamheten till digitala lösningar. Pandemin har också inneburit att medarbetarna arbetat på distans i linje med Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Ett flertal i kansliet har varit engagerade i implementeringen av medlemsreformen och med att identifiera olika processer för att möjliggöra bättre prioriteringar och effektivisera verksamheten.

MÅL

Övergripande mål: Effektiv och välfungerande organisation som stödjer SLS hela verksamhet på ett ändamålsenligt sätt.

- Stark koppling mellan medlemskap i sektioner och medlemskap i SLS.
- Huset erbjuder ändamålsenliga lokaler samtidigt som byggnadens kulturhistoriska värden bevaras och lyfts fram.
- Husets verksamheter ger stabila och goda intäkter.
- Ekonomi i balans i ett helhetsperspektiv och verksamheten präglad av hög kostnadseffektivitet.
- Hög avkastning på kapitalet utifrån SLS placeringspolicy.
- Kansliet har rätt kompetenser och rimliga resurser utifrån verksamhetens behov.
- Kanslipersonalen erbjuds en god och stimulerande arbetsmiljö.
- SLS är aktiv i den sjukvårdspolitiska debatten.
- Velfungerande intern och extern kommunikation.

SLS ordföranderåd 5 februari 2020

Socialminister Lena Hallengren i möte med SLS sektioner

Under årets första ordföranderåd som ägde rum onsdagen den 5 februari samlades SLS sektioner, lokala läkaresällskap samt Kandidat- och underläkarföreningen för att diskutera aktuella frågor inom hälso- och sjukvårdsområdet, sektionerna och SLS. Inbjuden gäst var socialminister Lena Hallengren.

Socialministern tog bland annat upp tillgängligheten i hälso- och sjukvården och vikten av att vård ges efter behov samt problematiserade kring privata sjukvårdsförsäkringar som enligt ministern riskerar leda till ökad ojämlikhet i vård och hälsa. Hon framhöll vikten av att gå i mål med en primärvårdsreform, och att det inte kommer att bli en proposition utan troligen flera.

**” Privata sjukvårdsförsäkringar
riskerar leda till ökad
ojämlikhet i vård och hälsa.**

I den efterföljande diskussionen med SLS sektioner diskuterades bland annat den aktuella situationen på Stockholms akutmottagningar och temperaturen i rummet höjdes något. Socialminister Lena Hallengren var uppenbart upprörd och bekymrad över situationen i Stockholm med systemskifte, många vårdval, samt bygget av NKS. En situation som ministern menar är väsensskild från övriga delar av landet. När det gäller omställningen till en nära vård vill ministern tala om en primärvårdsreform, och menar att den inte får ske på bekostnad av sjukhusvården.

Läs mer <https://bit.ly/3wvFzzw>

Svenska Läkaresällskapets samlingar

MEDALJSAMLINGEN

Samlingen har utökats med en silvermedalj föreställande Magnus Gabriel von Block, vilken som ledamot av Collegium Medicum hade att hantera 1710 års pestepidemi. Solen på medaljens framsida symboliserar förnuft och vetenskap som fördrivar vidskepelsen i form av fladdermöss. Passar väl med Svenska Läkarsällskapets syfte och verksamhet.

Jörgen Sigurd

Vårdare av medaljsamlingen

KONSTSAMLINGEN

Året har präglats av covid-19-pandemin vilket medfört att aktiviteten avseende konstsamlingen varit låg. I januari 2020 besöktes vi av Nationalmuseum porträttavdelning som fick visning av samlingarna och också fick godkänna hängningen av den nya depositionen föreställande Pehr af Bjerken.

Porträttet är utförd av Carl Fredrik von Breda i London 1795 och har tidigare hängt på Serafimerlasarettet men ingår nu i Statens porträttsamling. Nationalmuseum har vänligen deponerat detta porträtt till SLS i utbyte mot porträttet av William Whithering som nu, glädjande nog, återfinns i museets fasta utställning.

Pehr af Bjerken (1765 -1818) var en svensk kirurg, elev till Olof af Acrel på Serafimerlasarettet. Han studerade kirurgi i London bland annat hos John Hunter under åren 1793-1796. Då tillkom också porträttet av Breda som samtidigt med Bjerken vistades i London på stipendium från Konstakademien. Bjerken hade högt

anseende som kirurg och under kriget 1808-1809 var han armens förste fältmedikus. Han finns omnämnd i Fänrik Ståls sägner i raderna "Två ting dock lärt mig akta läkarens yrke: min bräckta panna och min vän Bjeken" ur dikten Döbeln vid Jutas. Bjeken utnämndes 1808 till överkirurg vid Serafimerlasarettet och efterträddes då Carl Fredrik von Schulzenheim. Han avled under en resa till Göteborg dit han var på väg för att genomföra en operation. Året har i övrigt präglats av arbetet med att samla in medel för att färdigställa en ny porträttkatalog. Bidrag har erhållits från Kungliga Patriotiska Sällskapet och från privat donator men ytterligare cirka 100 000 kronor saknas. Text och färgfotografier på samtliga porträtt är färdigställda. Arbetet fortgår.

Mårten Rosenqvist

Vårdare av konstsamlingen

MEDICINHISTORIA

År 2020 har varit ett av de mest avvikande, händelserika och utmanande år, som med en viruspandemi involverat hela jordens befolkning. Vi har alla levt mitt i händelsernas centrum i både i arbets- och privatliv. Arbetssituationen har varit ansträngd för de flesta, men också nydanande med möjlighet att arbeta hemma och minska smittspridning. Läkaresällskapet har på många sätt berörts. Allt som skrivs, redovisas och publiceras i pandemins spår kommer att utgöra framtidens historiematerial för en mängd vetenskapliga områden inom till exempel epidemiologi, medicin och samhälle. När det gäller pandemier, så har Läkaresällskapet redan under 1800-talet publicerat skrifter avseende smittsamma sjukdomar och följt deras spridning. Den aktuella situationen för SLS medicinhistoriska samlingar är komplicerad. När dåvarande Landstinget år 2005 tämligen brutalt lade ner museet, så transporterades de 20 000 föremålen, utan någon systematik till Munkhättans förvaring i Tumba. Landstinget betalar hyran, men äger inte föremålen. Det stora antalet gamla böcker gallrades och de mest värdefulla togs omhand av Hagströmerbiblioteket, ett medicinhistoriskt forskningsbibliotek vid Karolinska institutet. 30 – 50 procent av böckerna tillhör SLS, men det saknas ett formellt avtal om ägandefrågan. Ideellt arbetande kollegor har under flera år dokumenterat samtliga objekt fotografiskt och elektroniskt. En oerhörd insats. Karolinska Institutet kommer att byta lokal för Hagströmerbiblioteket. Det är ännu ovisst om var de mest värdefulla skrifterna ska ha sin plats. Samarbetet med KI är viktigt.

Gunilla Bolinder

Vårdare av de medicinhistoriska samlingarna

Tillsammans för en stark professionsröst i samhället

MEDLEMMAR 2020

Siffror inom parentes avser föregående verksamhetsår. Statistiken presenteras huvudsakligen per kalenderår, då medlemsavgiften betalas per kalenderår. Svenska Läkaresällskapet hade den 31 december 2020, 9 577 (10 167) medlemmar.

STATISTIK	DEC 2020	DEC 2019
Medlemmar	4206	4 521
Associerade medlemmar	341	384
Pensionärer	3990	4 125
Studerande	401	408
Hedersledamöter	48	46
Examinerande ej leg.	577	668
Korresponderande medl.	16	16
TOT. ANTAL MEDLEMMAR	9577	10 167

HEDERSLEDAMÖTER 2020

Vid det digitala fullmäktigemötet 2020 utsågs Kerstin Nilsson, professor i kirurgi med inriktning mot obstetrik och gynekologi, tidigare ordförande för SLS (2014-2016) samt i SLS utbildningsdelegation (2004-2006) och (2007-2009) samt John Wahren, mångårig medlem i Svenska Läkaresällskapet, professor emeritus i klinisk fysiologi vid Karolinska Institutet, till hedersledamöter för utmärκτη insatser för Läkaresällskapet genom åren.

Motivering: Kerstin Nilsson har genom sitt djupa engagemang i SLS verkat för en förbättrad hälso- och sjukvård baserad på SLS kärnvärden: vetenskap, utbildning, etik och kvalitet. Med en unik kompetens inom utbildning och klinik samt stor forskningserfarenhet har Kerstin särskilt bidragit i SLS arbete för en jämlik hälsa och vård.

Motivering: John Wahren har helt ideellt, med oförtröttlig energi och stort engagemang, trots omfattande byråkratiska hinder, byggt upp och genomdrivit två utbildningsprogram för asylsökande läkare i SLS namn. John Wahrens insatser har inneburit att ett stort antal läkare i en osäker situation kunnat upprätthålla sin kompetens och fått tiden till svensk legitimation förkortad till stora vinster för samhället.

66 VETENSKAPLIGA SEKTIONER

1. Akutsjukvård 1999
2. Allergiforskning 1946
3. Allmänmedicin 1969
4. Andrologi 2002
5. Anestesi och intensivvård 1954
6. Arbets- och miljömedicin 1907
7. Audiologi 1990
8. Barnkirurgi 1977
9. Barn- & ungdomspsykiatri 1956
10. Beroendemedicin 1967
11. Bild- & funktionsmedicin 1942
12. Dermatologi & venereologi 1958
13. Diabetologi 2005
14. Endokrinologi 1945
15. Fysiologi 1943
16. Fysisk aktivitet och idrottsmedicin 1952
17. Gastroenterologi 1954
18. Geriatrik 1951
19. Handkirurgi 1981
20. Hematologi 1966
21. Hypertoni, stroke och vaskulär medicin 2013
22. Infektionssjukdomar 1954
23. Internmedicin 1941
24. Kardiologi 1947
25. Kirurgi 1907
26. Klinisk cytologi 1962
27. Klinisk fysiologi 1958
28. Klinisk Immunologi och Transfusionsmedicin 2017, tidigare två sektioner; klinisk immunologi 1983 och transfusionsmedicin 1967
29. Klinisk kemi 1956

30. Klinisk mikrobiologi 1907
31. Klinisk neurofysiologi 1964
32. Klinisk nutrition 1965
33. Lungmedicin 1940
34. Läkemedelslära 1907
35. Maxillofacialkirurgi 1946
36. Medicinens historia 1907
37. Medicinsk genetik och genomik 1969
38. Medicinsk informatik 1969
39. Medicinsk psykologi 1964
40. Medicinsk radiofysik 1981
41. Medicinteknik 1956
42. Neurokirurgi 1970
43. Neurologi 1907
44. Neuroradiologi 2011
45. Njurmedicin 1967
46. Nuklearmedicin 1970
47. Obstetrik och gynekologi 1905
48. Oftalmologi 1923
49. Onkologi 1975
50. Ortopedi 1954
51. Otorhinolaryngologi, huvud och halskirurgi 1907
52. Patologi 1943
53. Pediatrik 1912
54. Plastikkirurgi 1978
55. Psykiatri 1907
56. Rehabiliteringsmedicin 1920
57. Reumatologi 1946
58. Rättsmedicin 1976
59. Rättspsykiatri 1993
60. Smärtlindring 2002
61. Socialmedicin 1971
62. Thoraxkirurgi 1981
63. Trafikmedicin 1969
64. Transplantation 1987
65. Tropikmedicin 1984
66. Urologi 1957

9 LOKALA LÄKARSÄLLSKAP

Göteborgs Läkaresällskap
Helsingborgs Läkaresällskap
Jönköpings Läkaresällskap
Karlskrona Läkaresällskap
Linköpings Läkaresällskap
Läkaresällskapet i Lund
Umeå Läkaresällskap
Uppsala Läkaresällskap
Örebro Läkaresällskap

20 ASSOCIERADE FÖRENINGAR

Arbetsgruppen för Cystisk Fibros
Försäkringsmedicinska Sällskapet
Läkare för Miljön
SLS Kandidat- och underläkarförening
Svensk Epidemiologisk Förening
Svensk Förening för Glesbygdsmedicin
Svensk Förening för Medicinsk Utvecklingsbiologi
Svensk Förening för Medicinsk Ultraljudsdiagnostik
Svensk Förening för Obesitasforskning
Svensk Förening för Ortopedisk Medicin
Svensk Förening för Palliativ medicin
Svensk Förening för Pulmonell Hypertension
Svensk Förening för Narrativ medicin
Svensk Katastrofmedicinsk Förening
Svenska Medicinska Akupunktur Sällskapet
Svenska Hjärtförbundet
Svenska Läkare mot Kärnvapen
Svenska Skolläkarföreningen
Sveriges Kvinnliga läkares förening
Sveriges Läkares Intresseförening för Primär Immunbrist

Ekonomi

Verksamheten

Medlemsavgiften för verksamhetsåret 2020 har oförändrat uppgått till 700 kronor för alla ordinarie och associerade medlemmar. Pensionärer har betalat 350 kronor. Studerande medlemmar har betalat 50 kronor. Medlemmar som är examinerade men inte legitimerade har betalat 350 kronor (under högst fem år).

Resultat

Summan av Svenska Läkaresällskapets rörelseintäkter uppgår till 18,1 mkr (24,4 mkr) och finansiella intäkter till 1,4 mkr (1,3 mkr). De totala kostnaderna för SLS samtliga verksamhetsområden har under perioden uppgått till 19,4 mkr (25,2 mkr). Resultatet för 2020 uppgick till 31 tkr (234 tkr). Pandemin har påverkat SLS ekonomi på många sätt. Intäkterna har sjunkit på grund av färre uthyrda konferenslokaler, färre hyresgäster samt få fysiska programaktiviteter. Omställningen till digital programverksamhet har krävt mycket resurser från kansliet men lett till sänkta rese- och möteskostnader med över 2 mkr. Pandemin har också lett till lägre kostnader för fastigheten i form av el, värme, städ med mera.

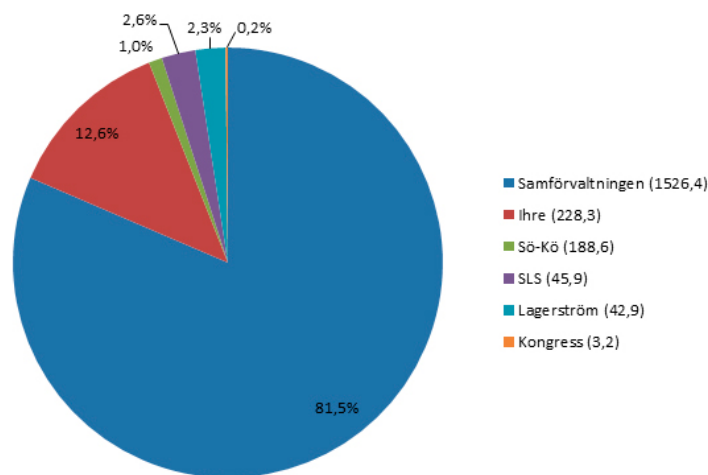
Stiftelseförvaltningen

Stiftelseförvaltningen är en samförvaltning i SEB för 145 anknutna stiftelsers kapital, som envar har sitt andelstal. För varje stiftelse lämnas särskild redovisning. Samförvaltningens förmögenhet per 2020-12-31 uppgick till 1 704 mkr (1 548 mkr). SLS förvaltar även några fristående stiftelser, bl a Bengt Ihres fond för gastroenterologi samt Stiftelsen Söderström Königska Sjukhemmet. Totala förmögenheten av de stiftelser som SLS förvaltar, räknat på marknadsvärde, uppgick per 2020-12-31 till 2,2 miljarder kronor.

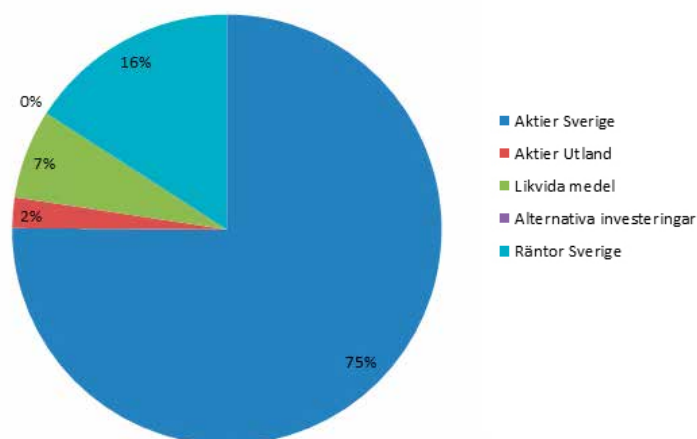
Utdelning av forskningsanslag och resebidrag

SLS har under utdelningsperioden 2020 (19/20) delat ut 43 mkr till ändamålet via stiftelser som SLS förvaltar.

VÄRDEPAPPERSINNEHAV PER 2020-12-31 (MKR)

FÖRDELNING PLACERINGSTILLGÅNGAR 2020

Etiskt uttalande 2020-06-03

Att kommunicera under en pandemi – läkares och sjuksköterskans roll och ansvar

- Sjuksköterskors och läkares inställning till att medverka i massmedier bör vara generös.
- Rollen som läkare eller sjuksköterska medför krav på vetenskaplighet och objektivitet, privata åsikter ska tydligt skiljas från faktpåståenden.
- När viktig kunskap och erfarenhet saknas, och kunskapsläget är osäkert, ska man vara tydlig med detta.
- Kraven på vetenskaplighet och saklighet gäller även då läkaren eller sjuksköterskan använder sin möjlighet att slå larm om missförhållanden.
- Dela fallbeskrivningar kan vara betydelsefullt, men patientsekretessen måste beaktas.

Läs mer: <https://bit.ly/3eVu8sX>

Kommunikation

ÖKAT GENOMSLAG OCH RÄCKVIDD

Pandemin har varit i stort fokus under året och SLS ställde tidigt om verksamheten för att möta behovet av snabba uppdateringar med fokus på digitala lösningar och kommunikationskanaler. En coronainformationssida på www.sls.se uppdaterades kontinuerligt och i samverkan med SLS föreningar arrangerades ett stort antal digitala webinarier som har kommunicerats ut till SLS medlemmar. Kunskapsbehovet har varit stort, likaså kommunikationsbehovet. Det har varit ett utmanande år på många vis, men även ett år med nya möjligheter som visat på kraften när professionen går samman över specialitetsgränserna. Under året har samarbetet med SLS föreningar stärkts och vi har kunnat stötta och hjälpa de föreningar som vill nå ut till fler via SLS kommunikationskanaler. Ett samarbete som kommer att fortsätta och fördjupas genom medlemsreformen.

SLS har under året ökat synligheten i press och media och kommenterat pandemins effekter på hälso- och sjukvården ur olika SLS perspektiv. SLS ser öknings i alla kommunikationskanaler med fler besökare och följare, ökat antal visningar, större genomslag och räckvidd.

SLS ordinarie verksamhet har även löpt på under året, bland annat har ett flertal rapporter publicerats och tillsammans med sektionerna/delegationerna/kommittéerna har 33 remisser besvarats. Flera remisser har varit av stor principiell betydelse och har även kommunicerats särskilt, på hemsida, med pressmeddelande, debattartiklar etc. Läs mer på sid 49. Utöver detta har två tidningar distribuerats till Sveriges alla läkare. En av dessa var en tematidning inför "State of the Art Covid-19" som SLS arrangerade i december 2020.

KOMMUNIKATIONSKANALER

WEBSIDA sls.se

SLS YOUTUBE-KANAL Livesändning & inspelning av debatter och seminarier

SLS PODDCAST om global hälsa och hållbar utveckling finns på Soundcloud.

ISSUU Digital publiceringsplattform för SLS tidningar

PALOMA SLS nyhetsbrev

INVAJO Digitala inbjudningar

FACEBOOK Facebook/svenskalakaresallskapet

TWITTER @sls_sv

MY NEWSDESK SLS pressrum

PUBLIKATIONER & RAPPORTER

SLS Programtidning 2020

<https://bit.ly/3cU9l3F>

SLS Tematidning: State of the Art Covid-19

<https://bit.ly/3uqxKcv>

Rapport: "Profesionell granskning och klinisk revision"

<https://bit.ly/3ujpiMo>

Rapport: Forskning i primärvården - från betänkande till verkstad

<https://bit.ly/3xE3Gg5>

SLS policy – för klimat, hälsa och hållbar sjukvård

<https://bit.ly/3vAP1Ak>

Rapport: Kollegial kvalitetsdialog i primärvården

<https://bit.ly/3cQwTMd>

Åsiktsprogram för SLS Kandidat- och underläkareförening

<https://bit.ly/31Rymfa>

Rapport: Klinisk forskning år 2030 – 10 konkreta förslag för att stärka forskning som förbättrar och räddar liv

<https://bit.ly/3cU59Xb>

PUBLICERADE DEBATTARTIKLAR

"Vårdrelaterade infektioner både kan och ska förebyggas"
LÄKARTIDNINGEN 2020-01-23

"Viktigt att prioriteringar i vården görs öppet och transparent"
DAGENS NYHETER 2020-03-26

"Se upp med test från coronans lycksökare"
SVENSKA DAGBLADET 2020-04-02

"Oroväckande etisk glidning i coronatider"
SVENSKA DAGBLADET 2020-04-19

"Risken för etisk glidning är en realitet"
SVENSKA DAGBLADET 2020-04-23

"Vi behöver social gemenskap – med fysisk distans"
DAGENS SAMHÄLLE 2020-05-13

"Vi i vården ska vara generösa med att medverka i medierna"
DAGENS MEDICIN DEBATT 2020-06-03

"Bygg upp ett bättre medarbetarstöd efter pandemin"
DAGENS MEDICIN 2020-06-09

"I verkligheten stympas stora delar av vården"
DAGENS MEDICIN 2020-06-10

"Kunskapen om levnadsvanornas roll måste synliggöras"
DAGENS MEDICIN 2020-06-17

"Vården måste uppmärksamma de etiska frågorna kring AI"
DAGENS MEDICIN 2020-06-22

"Utbytet mellan vård och forskning måste stärkas"
DAGENS NYHETER 2020-07-20

"Avgörande att Sverige samordnar vårddata"
SVENSKA DAGBLADET 2020-07-22

"Hög tid att prioritera medicinsk forskning"
ALTINGET 2020-09-10

"Agenda 2030 och målen för en hållbar utveckling angår oss alla"
LÄKARTIDNINGEN 2020-10-12

"Läkare bör inte delta i geschäft med onödiga undersökningar"
DAGENS NYHETER 2020-10-23

"Var ska vi hitta 1 400 nya allmänläkare?"
SVENSKA DAGBLADET 2020-10-29

"Vill regeringen verkligen stimulera klinisk forskning?"
NYA WERMLANDS-TIDNINGEN 2020-11-04

"Hälsosamma levnadsvanor räddar liv"
LÄKARTIDNINGEN 2020-11-06

"Barns rätt till utveckling är inte säkerställd i något land"
ALTINGET 2020-11-20

"Papperslösa har rätt till transplantation"
SVD DEBATT 2020-11-22

Räckvidd & statistik

WEBBSIDAN www.sls.se hade 112 181 (80 960) unika besök och 289 342 (250 438) antal sidvisningar. Vilket motsvarar en ökning med **38,5 %** respektive **15,5 %**.

SLS YOUTUBE-KANAL On demand: 51 422 (2 133) visningar i efterhand i totalt 8 000 (305,9) timmar. Vilket motsvarar en ökning med **2311 %** respektive **2515 %**.

NYHETSBREV 37 nyhetsbrev har skickats ut under 2020. Genomsnittlig öppningsfrekvens: 30 % (28 %)

TWITTER Antal tweetvisningar 182 000 (158 015). Vilket motsvarar en ökning med **15 %**.

PRESSMEDDELANDE 45 (34) publicerade pressmeddelanden. Totalt hade nyhetsrummet 28 014 (19 825) visningar. Vilket motsvarar en ökning med **32 %**.

RÄCKVIDD & GENOMSLAG: Redaktionella omnämningen har ökat med **22 %** och den potentiella räckvidden med **36 %**.

(Siffror inom parentes avser föregående verksamhetsår)

37 nyhetsbrev
Hög öppningsfrekvens!

SLS nyhetsbrev hade under 2020 en genomsnittlig öppningsfrekvens på ca 30 % (28 %) vilket enligt branchindex räknas som hög (över 25 %).

A person with short grey hair, seen from behind, is seated in a black wheelchair. They are positioned in front of a large, floor-to-ceiling window. The window looks out onto a modern, multi-story building with a grid-like facade of windows and balconies. There are some green trees visible in the foreground outside the window. The interior floor is highly reflective, showing a clear reflection of the person in the wheelchair and the window. The overall lighting is bright and natural, suggesting daytime.

Standardiserade vårdförlopp riskerar
slå fel för patienter med komplexa
vårdbehov

Besvarade remisser

Digifysiskt vårdval SOU 2019:42
(S2019/04058/FS)

Socialdepartementet 2020-01-22

18 nya ämnen i Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 2011:10) om förteckningar över narkotika (dnr 3.1.1-2019-106017)
Läkemedelsverket 2020-01-30

Förslag till ändring av Tandvårds- och läkemedelsförmånsverkets föreskrifter och allmänna råd (TLVFS 2009:4) om prissättning av utbytbara läkemedel och utbyte av läkemedel m.m. (dnr 2521/2019)
Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV) 2020-02-17

Förslag till rekommendation om screening för X-ALD (öppen remiss)
Socialstyrelsen 2020-02-27

Förslag till Socialstyrelsens föreskrifter om ändring i föreskrifterna (HSLF-FS 2019:12) om undantag från kravet på tillstånd till genetisk undersökning vid allmänhälsoundersökning och Socialstyrelsens förslag till Socialstyrelsens föreskrifter om ändring i föreskrifterna (HSLF-FS 2019:13) om vilka sjukdomar som får spåras och diagnostiseras genom vävnadsprover i PKU-biobanken (dnr 4.1-36686/2019)
Socialstyrelsen 2020-02-27

Personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp, öppen remiss (sju vårdförlopp) Nationellt system för kunskapsstyrning (NSK)
SKR 2020-03-10

Ett starkt straffrättsligt skydd mot upprepade trafikbrottslighet och en utvärdering av den nedre promillegränsen för sjöfylleri Ds 2019:22 (dnr Ju2019/03808/L5)
Justitiedepartementet 2020-03-16

Förslag till ändringar i TLV:s föreskrifter om licensläkemedel, extemporeläkemedel, lagerberedningar och tillfällig subvention (dnr 103/2020)
Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV) 2020-03-19

Förslag till nya och ändrade regler om läkarnas ST och AT (dnr 4.1-6870/2020)
Socialstyrelsen 2020-03-27

15 nya ämnen i Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 2011:10) om förteckningar över narkotika och internationell förteckning för ett ämne som redan listas i förteckningen (dnr 3.1.1-2020-025536)
Läkemedelsverket 2020-03-31

Arbetsskador till följd av smittsamma sjukdomar S2020/03167/SF
Socialdepartementet 2020-04-17

Skriftliga kommentarer om senareläggning av nationell läkemedelslista efter remisshearing 2020-04-16.
Socialdepartementet 2020-04-17

Förslag till ändring i Läkemedelsverkets föreskrifter (HSLF-FS 2017:74) om begränsningar av förordnande och utlämnande av vissa läkemedel (dnr 3.1.1-2020-037202)
Läkemedelsverket 2020-05-19

Fusk vid antagning till högskoleutbildning – vad händer sen? SOU 2019:50 (U2019/04230/UH)
Utbildningsdepartementet 2020-05-25

Förslag till föreskrifter om ändring av Läkemedelsverkets föreskrifter (HSLF-FS 2019:32) om förordnande och utlämnande av läkemedel och teknisk sprit (dnr 3.1.1-2020-037937)
Läkemedelsverket 2020-05-25

Tillfälliga bestämmelser om förebyggande sjukpenning med anledning av sjukdomen covid-19
Socialdepartementet 2020-06-04

Förslag till nya föreskrifter (HSLF-FS2020:xx) om on-linetillverkning och hantering av substitutionsvätskor (dialysföreskrifter) (dnr 3.1.1-2020-023502)
Läkemedelsverket 2020-06-11

Tillfälliga bestämmelser om viss smittbärarpenning med anledning av sjukdomen covid-19 och PM om tillfälliga bestämmelser om förebyggande tillfällig föräldrapenning för ett barn som har varit allvarligt sjukt
Socialdepartementet 2020-06-17

Förslag till föreskrifter om ändring av Läkemedelsverkets föreskrifter (HSLF-FS 2019:32) om förordnande och utlämnande av läkemedel och teknisk sprit (Dnr 3.1.1-2020-037937)
Läkemedelsverket 2020-06-24

Förslag till ändring i Läkemedelsverkets föreskrifter (HSLF-FS 2019:32) om förordnande och utlämnande av läkemedel och teknisk sprit (dnr 3.1.1-2020-052245)
Läkemedelsverket 2020-06-24

Nio nya ämnen i Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 2011:10) om förteckningar över narkotika (dnr 3.1.1-2020-055026)
Läkemedelsverket 2020-06-24

Hälso- och sjukvård i det civila försvaret – underlag till försvarspolitisk inriktning SOU 2020:23 (S2020/02826/FS)
Socialdepartementet 2020-08-10

Kompletterande promemoria till Ds 2019:20 Stärkt skydd för den enskilde vid estetiska behandlingar – Ny lag om kirurgiska ingrepp och injektionsbehandlingar S2020/04978/FS
Socialdepartementet 2020-08-17

Förslag till föreskrifter om ändring i Socialstyrelsens föreskrifter SOSFS 2009:28 om blodverksamhet med tillhörande konsekvensutredning (dnr 4.1-12300/2020)
Socialstyrelsen 2020-08-28

Förslag till upphävande av föreskrifter om samverkan vid in- och utskrivning av patienter i slutenvård (dnr 4.1-16597/2020)
Socialstyrelsen 2020-08-28

Förslag till Socialstyrelsens föreskrifter om utfärdande av intyg i hälso- och sjukvården (dnr 4.1-14361/2020)
Socialstyrelsen 2020-08-31

God och nära vård - En reform för ett hållbart hälso- och sjukvårdssystem SOU 2020:19 (S2020/02841/FS)
Socialdepartementet 2020-09-02

Strukturförändring och investering i hälso- och sjukvården – lärdomar från exemplet NKS, SOU 2020:15 (dnr S2020/03569/FS)
Socialdepartementet 2020-09-11

Tre nya ämnen i Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 2011:10) om förteckningar över narkotika och internationell förteckning för sju ämnen som redan listas i förteckningen (dnr 3.1.1-2020-078369)
Läkemedelsverket 2020-10-05

Förslag till föreskrifter om behörighet för sjuksköterskor att ordinera läkemedel för vaccination mot sjukdomen covid-19 och föreskrifter om ändring i föreskrifterna och allmänna råden (SOSFS 2005:26) om hantering av smittförande avfall från hälso- och sjukvården (dnr 4.1-31255/2020)
Socialstyrelsen 2020-11-16

Möjlighet att lämna synpunkter på personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp SKR 2020-11-27
En långsiktigt hållbar migrationspolitik SOU 2020:54 (Ju2020/03215)
Justitiedepartementet 2020-12-07

Ett nationellt sammanhållet system för kunskapsbaserad vård – ett system, många möjligheter SOU 2020:36 (S2020/05621/FS)
Socialdepartementet 2020-11-12

Medverkan i expertgrupper

AB HYGIEA

Tobias Alfvén, Lisa Rydén,
Per Johansson

CANCERFONDENS HUVUD-MANNARÅD

Britt Skogseid

eHÄLSOMYNDIGHETEN

Expertgrupp för nationella
specifikationer
Anna Rossander

EQUALIS AB

Anders Ehnberg, Eva Nylander,
Per Johansson

FORSKA! SVERIGE

Agenda för hälsa och välbefinnande
Tobias Alfvén

HAGSTRÖMERBIBLIOTEKET

Ove Hagelin

IOGT-NTO PROJEKTGRUPP

Jonas Sjögren, Sven Andréasson

KULTURRÅDET KI

Gunilla Bolinder

LIVSMEDELSVERKET

Referensgruppen för Livsmedels-
verkets regeringsuppdrag att stödja
vården i samtalet om bra matvanor
Anna Kiessling, Lars Jerdén

LÄKEMEDELSVERKET

Centrum för bättre läkemedelsan-
vändning (CBL): Perspektivgrupp
eHälsa
Susanne Bergenbrant Glas

Vetenskapliga rådet för human- läkemedel

Mikael Hoffmann, Göran Petersson

NATIONELL PLATTFORM FÖR FÖRBÄTTRINGS- KUNSKAP

Kiku Pukk Härenstam

NATIONELLT FÖRSÄKRINGS- MEDICINSKT FORUM (NFF)

Ingmarie Skoglund, Per Johansson

NATIONELLA KVALITETS- REGISTER

Evalill Nilsson

NCD-NÄTVERKET

Lars Weinehall

NÄTVERKET SAMVERKAN FÖR SÄKER VÅRD (SSV)

Hans Rutberg

SOCIALDEPARTEMENTET

Nationella rådet för Vision eHälsa 2025
Göran Petersson

SOCIALSTYRELSEN

Enheten för Fackspråk och informatik
Bertil Johansson

Etiska rådet

Mikael Sandlund, Niklas Juth

Grupp Nationellt fackspråk för vård och omsorg

Magnus Fogelberg

Levnadsvaneprojektet

Anna Kiessling

Nationella rådet för specialiserings- tjänst-göring (ST-råd)

Hans Hjelmqvist

Nationella Vårdkompetensrådet

Arbetsgrupp om AT och BT
Hans Hjelmqvist

Rådet för eHälsa och gemensam informationsstruktur

Mattias Agestam

SPUR-STIFTELSEN

Torbjörn Ledin

STATENS MEDICINSK- ETISKA RÅD

Mikael Sandlund

STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR

Referensgrupp Samordnad utveckling
för god och nära vård (Dir 2017:24)
Lars Borgquist, Susann Asplund
Johansson

Utredningen om privata sjukvårds- försäkringar (S 2020:13)

Mikael Sandlund

STIFTELSEN NÄTVERK FÖR LÄKEMEDELSEPIDEMIOLOGI (NEPI)

Håkan Larsson, Thomas Bradley

TANDVÅRDS- OCH LÄKE- MEDELSFÖRMÅNSVERKET (TLV)

Vetenskapligt råd inom obstetrik och
gynekologi
Jan Brynhildsen

ORDFÖRANDE
TOBIAS ALFVÉN

Barnläkare Sachsska barnsjukhuset, docent global hälsa, Karolinska Institutet.

BO RUNESON

Professor, överläkare, psykiatri, Karolinska Institutet, Stockholms Läns Landsting.

VICE ORDFÖRANDE
LISA RYDÉN

Professor i Kirurgi vid Lunds Universitet och överläkare i kirurgi vid Skånes Universitetssjukhus.

INGMARIE SKOGLUND

Medicine doktor, specialist i allmänmedicin, Närhälsan Västra Götalandsregionen, Sahlgrenska Akademien, Göteborgs universitet.

OLA BJÖRGELL

Vetenskaplig sekreterare, ordförande programkommittén, docent, regionöverläkare, Medicinsk radiologi, Skånes universitetssjukhus.

MIKAEL HOFFMANN

Ordförande SLS kommitté för läkemedelsfrågor, specialist i klinisk farmakologi och infektionssjukdomar, chef för stiftelsen NEPI.

HANS HEJLMQVIST

Ordförande Utbildningsdelegationen, professor i anestesi/intensivvård, Örebro universitetssjukhus, vicedekan nya sexåriga läkarutbildningen Örebro universitet.

CHRISTINA BERGH

Professor, överläkare, obstetrik/gynekologi, Sahlgrenska universitetssjukhuset, Göteborgs universitet.

MIKAEL SANDLUND

Ordförande Etikdelegationen, professor, överläkare, psykiatri, Norrlands universitetssjukhus, Umeå universitet.

SUSANNA ALTHINI

Specialist i allmänmedicin, Region Gotland.

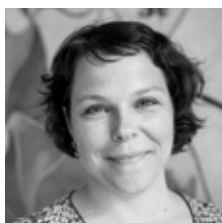
OLA WINQVIST

Ordförande Forskningsdelegationen och prioriteringskommittén, professor och överläkare i klinisk immunologi.

STELLA CIZINSKY

Överläkare i kardiologi och verksamhetschef vid Universitetssjukhuset i Örebro.

KIKU PUKK HÄRENSTAM

Ordförande delegation för medicinsk kvalitet, medicine doktor, specialistläkare pediatrik, Nya Karolinska Universitetssjukhuset.

JOHAN DABROSIN SÖDERHOLM

Professor i kirurgi vid Linköpings universitet och överläkare i kolorektal kirurgi vid Universitetssjukhuset i Linköping.

ADJUNGERAD **ANNA-THERESIA EKMAN** SLS Kandidat- och underläkarförening Ordförande
SLS KANSLI **PER JOHANSSON** Kanslichef **SUSANN ASPLUND JOHANSSON** Organisationssekreterare och utredningsansvarig
MARIE HILLER Ekonomiansvarig **JAANA LOGREN BERGQVIST** Kommunikationsansvarig

SLS NÄMND Se sid 51.

ARBETSUTSKOTT (AU)

Ordförande: Tobias Alfvén

Vice ordförande: Lisa Rydén

Vetenskaplig sekr: Ola Björgell

Nämndledamot: Mikael Hoffmann

SLS Kansli: Per Johansson, Susann Asplund Johansson

DELEGATIONEN FÖR FORSKNING

Ordförande: Ola Winqvist

Vice ordförande: Amir Sherif

Jörgen Lundälv

Pia Maly Sundgren

Kristina Bengtsson Boström

Margerat Holmström

Alkistis Skalkidou

Katja Fall

Adjungerad: Emma Hammarlund

SLS Kansli: Tina Henriksson

PRIORITERINGSKOMMITTÉN

Ordförande: Ola Winqvist

Vice ordförande: Amir Sherif

Anette Bruchfeld

Carl-Johan Carlhäll

Fredrik Elgh

Mats Eliasson

Ingela Hammar

Eva Hammerlid

Anders Jeppsson

Ann Josefsson

Elna-Marie Larsson

Kjell Larsson

Peter Nordström

Bo Norrving

Håkan Olausson

Åsa Petersén

Sara Regnér

Karin Strigård

Jan Sunnegårdh

Lil Träskman-Bendz

Carl Turesson

Susanna Walter

Håkan Wallén

SLS Kansli: Tina Henriksson

DELEGATIONEN FÖR UTBILDNING

Ordförande: Hans Hjelmqvist

Jonas Ahl

Lill Blomqvist

Gösta Eliasson

Ioannis Parodis

Mini Ruiz

Lisa Villabona

Adjungerad: Johanna Henriksson

SLS kansli: Susann Asplund

Johansson

DELEGATIONEN FÖR MEDICINSK ETIK

Ordförande: Mikael Sandlund

Madhuri Gogineni

Erik Björck

Anders Castor

Anke Zbikowski

Caroline Starlander

Leila Tamaddon

Magnus Tisell

Adjungerade: Niklas Juth, Johan Nilsson

Allmänhetens representanter:

Ragnar Levi

Cecilia Lundmark

Lotta Wendel

SLS kansli: Lilian Lindberg

DELEGATIONEN FÖR MEDICINSK KVALITET

Ordförande: Kiku Pukk Härenstam

Stina Gäre Arvidsson

Carl Savage

Liselotte Risö Bergerlind

Johan Thor

Adjungerade ledamöter:

Mikael Bergström

Boel Andersson Gäre

Ulf Haglund

Göran Petersson

Charlotta Grunewald t o m oktober

Mikael Hoffmann

Lukas Johannesson

SLS kansli: Susann Asplund Johansson

KOMMITTÉN FÖR eHÄLSA

Ordförande: Göran Petersson

Mattias Agestam

Susanne Bergenbrant Glas

Anne Björk

Anna Rossander

Evalill Nilsson

Adjungerade: Rikard Lövström,

Maria Hägglund, Jingcheng Zhao

KOMMITTÉN FÖR GLOBAL HÄLSA

Ordförande: Helena Freilingsdorf

Anneli Ivarsson

Anette Agardh

Anna-Theresia Ekman

Anna Mia Ekström

Anna-Karin Hurtig

Birgitta Essén

Johan von Schreeb

Hampus Holmer

Max Petzold

Raman Preet

Åsa Leufven

Lotta Velin

Hana Awil

KOMMITTÉN FÖR LÄKEMEDELS- FRÅGOR

Ordförande: Mikael Hoffmann

Magnus Axelsson

Jonas Bergh

Eva Wikström Jonsson

Pauline Raaschou

Kristina Seling

KOMMITTÉN FÖR MEDICINSK KVALITETSUTVECKLING

Ordförande: Ulf Haglund

Soffia Gufdbjörnsdottir

Nina Nelson

Pär Nordin

Bo Norrving

Ola Rolfson

Li Felländer-Tsai.

KOMMITTÉN FÖR PREVENTION & FOLKHÄLSA

Ordförande: Anna Kiessling

Margareta Kristenson

Åsa Thurffjell

Eva Zeisig

Hanna Jerndal

SLS kansli: Lilian Lindberg

KOMMITTÉN FÖR MEDICINSK SPRÅKVÅRD

Ordförande: Magnus Fogelberg

Carl Strömbäck

Maria Kvist

Monica von Heijne

Ola Karlsson

Tom Pettersson

Tove Gunnarsson

Adjungerad: Åsa Holmér

KOMMITTÉN FÖR SÄKER VÅRD

Ordförande: Hans Rutberg

Rita Fernholm

Charlotte Milde Luthander

Pelle Gustafson

Karin Pukk Härenstam

Ullakarin Nyberg

Urban Nylén

Anders von Heijne

PROGRAMKOMMITTÉN

Ordförande: Ola Björgell

Bo Runeson

Hans Hjelmqvist

Anna-Theresia Ekman, KUF

SLS kansli: Per Johansson, Sophie

Palmqvist-Klockhoff

STATE OF THE ART COVID-19

Organisationskommitté: Tobias

Alfvén, Lars-Magnus Andersson

SLS kansli: Per Johansson, Sophie

Palmqvist-Klockhoff

Vetenskaplig kommitté:

Lars-Magnus Andersson (ordf)

Martin Sundqvist

Anders Johansson

Anders Sönnernborg
Anders Oldner
Anna Berggren
Birgitta Lytsy
Carl-Johan Fraenkel
Emmi Andersson
Fredrik Månsson
Lena Dillner
Magnus Gisslén
Magnus Lindh
Magnus Rasmussen
Martina Sansone
Mia Furebring
Soo Ahlman
Stefan James
Åsa Gylfe

SLS ARBETSGRUPP FÖR COVID-19

Ordförande: Tobias Alfvén
Martin Sundqvist
Jens Wretborn
Michael Von Schickfus
Magnus Isacson
Panteha Hatefi
Annette Nyberg
Henriette Ståhlbrandt
Eva Uustal
Tomas Bjerner
Bengt Johansson
Stefan James
Catarina Ihre Lundgren
Linus Axelsson
Malin Sund
Maziar Mohaddes
Lena Hellström-Westas
Lars-Magnus Andersson
Hans Hjelmqvist
SLS kansli: Theresa Wahlqvist

ASYLPROJEKTET

John Wahren
Karin Sparring Björkstén
Eva Ihre
Sam Yildirim
Stina Hållsten
Kajsa Giesecke
SLS kansli: Ellinor Schmidt

KLINISK REVISION

Ordförande: Niklas Ekerstad
Eva Arvidsson
Gunnar Akner
Karl Sallin
Magnus G Lind
Rurik Löfmark
Stella Cizinsky
SLS kansli: Per Johansson, Susann Asplund Johansson

KLIMAT & HÄLSA

Ordförande: Maria Wolodarski
Joakim Crona
Björn Fagerberg

Sigrid Hammarqvist
Ida Persson
Lotta Velin
Anna-Theresia Ekman
Hanna Jerndahl
SLS kansli: Per Johansson

UNGAS PSYKISKA HÄLSA

Ordförande: Josef Milerad
Bo Runeson
Margaretha Leissner
Maria Unenge Hallerbäck
Ylva Norlander
Elisabeth Fernell
Heika Widengren
Lars Cernerud
Laura Korhonen
Sofia Lindstrand

KLOKA KLINISKA VAL

Ordförande: Martin Serrander
Mathias Axelsson
Christina Bergh
Stella Cizinsky
Herman Holm
Josabeth Hultberg
Karin Pukk Härenstam
Andreas Nyström

LEVNADSVANEPROJEKTET

Projektledare: Anna Kiessling
Ann-Marie Calander
Anna Norhammar
Eva Zeisig
Jill Taube
Roger Olsson
Yvonne Lowert
Åsa Wetterqvist
SLS kansli: Lilian Lindberg

KONST & LÄKEKONST

Ordförande: Stephan Rössner
Kerstin Hultér Åsberg
Marika Willstedt

PLACERINGSRÅDET

Ann-Catherine Sandell
Tobias Alfvén
Lisa Rydén
Per Colleen
SLS kansli: Per Johansson, Marie Hiller

REVISORER

Jens Karlsson, EY
Förtroendevalda:
Kerstin Nilsson
Patrick Vigen

UNDERSTÖDSFONDERNA

Kerstin Hultér Åsberg
Karl Sallin
SLS kansli: Theresa Wahlqvist

VALBEREDNING (from 1/7 2020)

Ordförande: Stefan Lindgren
Hanna Brauner
Helena Dreber
Torbjörn ledin
Karl Sallin
Malin Sund
Britt Skogseid
SLS kansli: Ellinor Schmidt

VÅRDARE AV SAMLINGARNA

Vårdare av boksamlingen:
Ove Hagelin
Vårdare av de medicinhistoriska samlingarna: Gunilla Bolinder,
Vårdare av medaljsamlingen:
Jörgen Sigurd
Vårdare av porträttsamlingen:
Mårten Rosenqvist

KANDIDAT- & UNDERLÄKAR-FÖRENINGEN

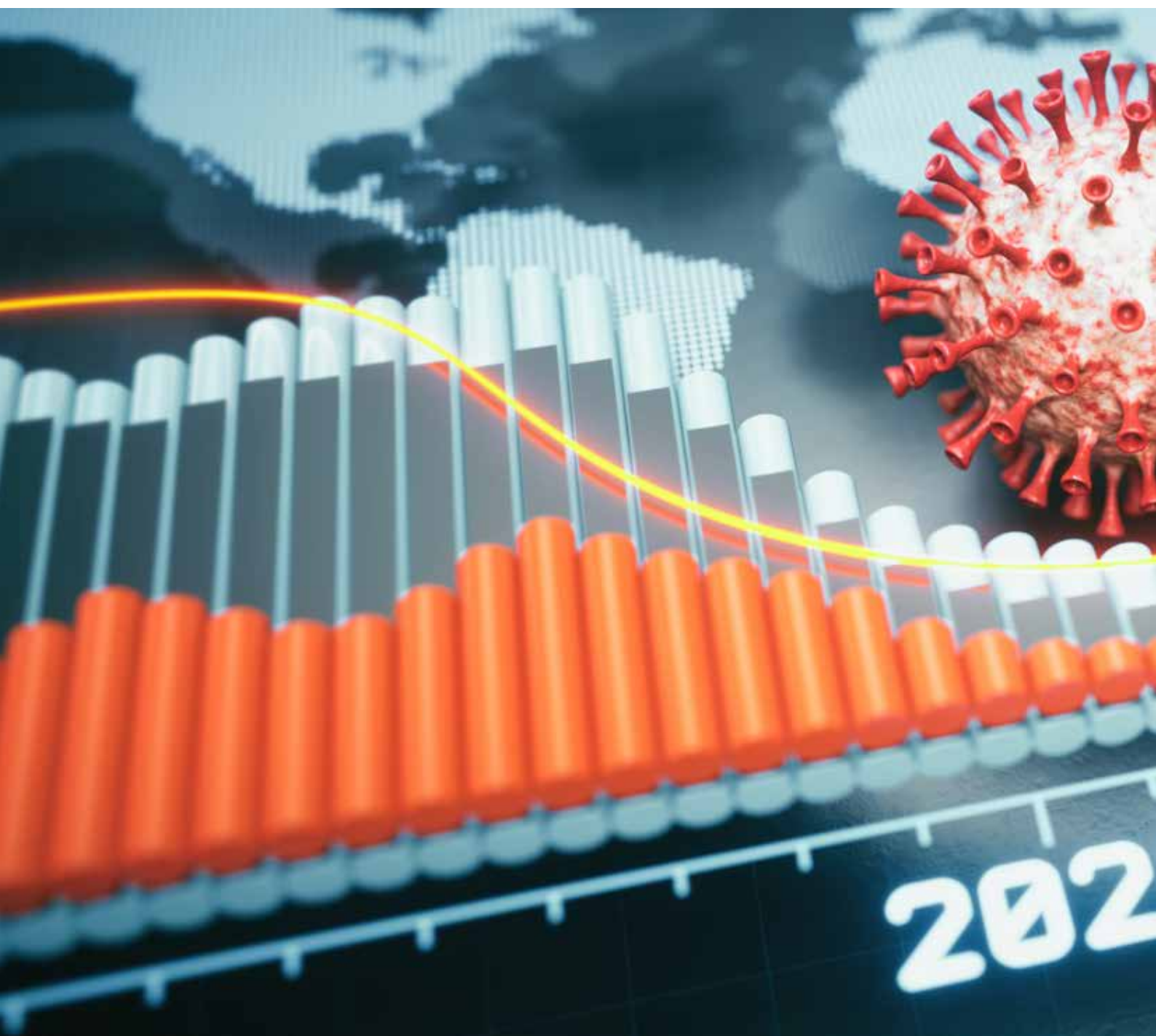
Ordförande: Anna-Theresia Ekman
Vice ordf.: Emma Hammarlund
Vetenskaplig sekr. Sina Raiss
Global Hälsa-sekr. Lotta Velin
Etik sekr. Johan Nilsson
Utbildningssekr. Johanna Henriksson
Redaktör: Hanna Jerndal
eHälsosekr. Jingcheng Zhao
Preventionssekr. Hanna Jerndal
Kvalitetssekr. Lukas Johannesson
Adjungerade ledamöter: Adelina Mazhiqi
Lokalortsrepresentanter:
Umeå: Hanna Jerndal
Uppsala: Adam Syk
Örebro: Jowana Joher
Stockholm: Robert de Meijere
Linköping: Sara Wide Gustafsson
Göteborg: Vakant
Skåne: Adelina Mazhiqi
Ledamot: Nils Karlsson

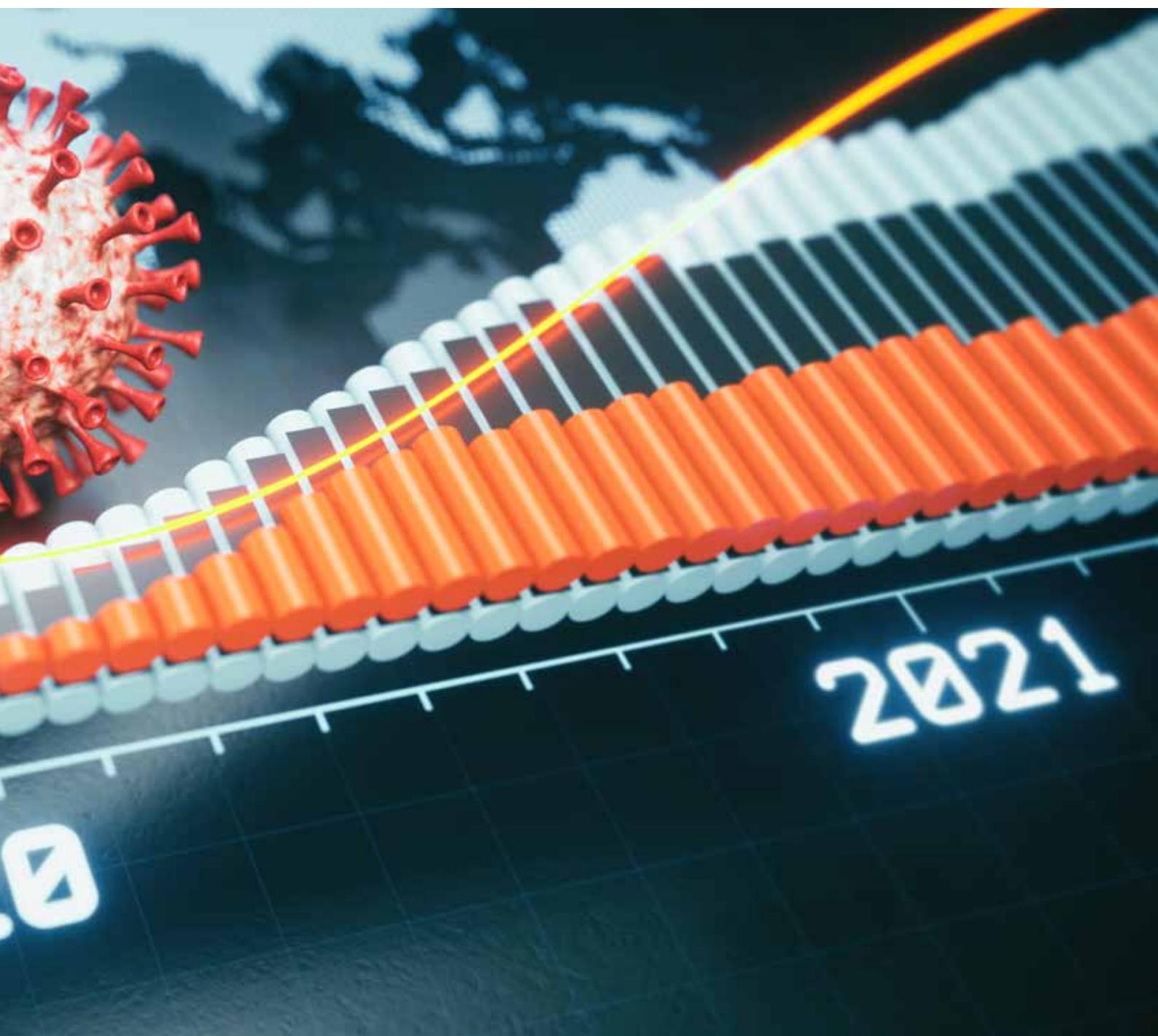
SLS KANSLI

Kanslichef: Per Johansson
Christian Tränk
Ellinor Schmidt
Jaana Logren Bergqvist
Lilian Lindberg
Marie Hiller
Mattias Carlsson
Sara Grahn
Sophie Palmquist-Klockhoff
Susann Asplund Johansson
Theresa Wahlqvist
Tina Henriksson

LEDNINGSGRUPP

Per Johansson, Susann Asplund Johansson, Marie Hiller, Jaana Logren Bergqvist

SVENSKA LÄKARESÄLLSKAPETS

Årsredovisning 2020

ORGANISATIONSNUMMER 802002-1914

Förvaltningsberättelse

Nämnden för Svenska Läkaresällskapet (SLS), organisationsnummer 802002-1914, avger härmed årsredovisningen för 1 januari - 31 december 2020. (Siffror inom parentes avser föregående verksamhetsår)

Allmänt om verksamheten

Svenska Läkaresällskapet (SLS) är läkarkårens oberoende, vetenskapliga och professionella organisation, en ideell, politiskt och fackligt obunden förening. Vi arbetar med frågor baserade på vetenskap, utbildning, etik och kvalitet. Vårt huvudsakliga syfte är att verka för förbättrad hälsa och sjukvård i samhället. Det gör vi bland annat genom att initiera och driva viktiga samhällsfrågor genom våra medlemmar och vetenskapliga sektioner. SLS har sitt säte på Klara Östra Kyrkogatan i Stockholm.

SLS har förtroendet att förvalta över 150 olika stiftelser med ändamål att bl a stödja forskning inom det medicinska området. Under 2020 har de av SLS förvaltade stiftelserna delat ut 43 Mkr (45 Mkr) till ändamålen. För SLS, inklusive stiftelserna, uppgår likvida medel samt fondandelar och långfristiga värdepapper till över 2,2 miljarder kronor.

SLS har under 2020 fortsatt sitt engagemang för en patientorienterad hälso- och sjukvård som vilar på vetenskapliga, medicinska och etiska grunder. Bland annat har vi fortsatt vårt arbete med det så kallade Levnadsvaneprojektet med bidrag från Socialstyrelsen. Levnadsvaneprojektet syftar till att integrera ett hälsofrämjande förhållningssätt i all vård och behandling. SLS har också slutfört arbetet med att ta fram en modell för professionsbaserad kvalitetsrevision för hälso- och sjukvården – ”Hippokratesrevision” – som bygger på SLS kärnvärden om vetenskap, utbildning, etik och kvalitet.

Vi har ingått i referensgrupp till flera statliga utredningar – bland annat Samordnad utveckling för god och nära vård (S 2017:01) och Utredning om privata sjukvårdsförsäkringar (S 2020:13) – och besvarat drygt 30 remisser. SLS har även varit representerat i organ inom statliga myndigheter såsom Socialstyrelsens ST-råd och Inspektionen för vård och omsorgs insynsråd.

I SLS hus ordnade vi bl a rundabordssamtal om forsknings i primärvården och en Preventionsdag innan hela programverksamheten ställdes om till att vara digital. Flera spännande möten och vetenskapliga sammankomster har webbsänts över landet. SLS har även arrangerat fortbildningsdagar i olika ämnen samt ett stort antal webinarier varav många med koppling till covid-19-pandemin. I slutet av 2020 arrangerade SLS Sveriges första och enda (digitala) vetenskapliga konferens om covid-19 med ca 1600 betalande deltagare.

Väsentliga händelser under verksamhetsåret

I princip all verksamhet har ställts om och skett digitalt sedan pandemins intåg. Allt från fullmäktige, nämndmöten till tvärvetenskapliga sektionsövergripande möten har skett digitalt. Kansliet har fortsatt arbetet med implementering av den nya medlemsorganisationen som trädde i kraft 1 januari 2021.

SLS beviljades statsbidrag 2020 för att fortsatt driva Levnadsvaneprojektet och utbildningsprogram för asylsökande läkare.

Medlemmar

SLS hade vid utgången av 2020 9 571 (10 164) medlemmar.

Nämnden och arbetsutskottet

Nämndens sammansättning framgår av sidan 11. Nämnden har haft åtta sammanträden och arbetsutskottet åtta sammanträden under 2020.

Finansiell hantering

Placeringsrådet har haft ett sammanträde under verksamhetsåret. SLS placeringsråd har till syfte att vara en rådgivande beredningsgrupp för SLS nämnd i frågor angående kapitalplaceringar och stiftelser utifrån placeringsreglementet.

SLS Investeringsfond har haft en god utveckling under året och slutade med en avkastning för 2020 på 15,1% (33,3%). Drygt 93% av tillgångarna finns inom aktier och räntebärande placeringar.

Kommentarer till årets resultat

Pandemin har påverkat SLS ekonomi på många sätt. Intäkterna har sjunkit pga färre uthyrda konferenslokaler, färre hyresgäster samt få fysiska programaktiviteter. Omställningen till digital programverksamhet har krävt mycket resurser från kansliet men sänkta rese- och möteskostnader med över 2 Mkr. Pandemin har också lett till lägre kostnader för fastigheten i form av el, värme, städ mm.

Rörelseresultatet summerar till -1,3 Mkr (-1,1 Mkr). Resultatet efter finansiella poster är 0,03 Mkr (0,2 Mkr).

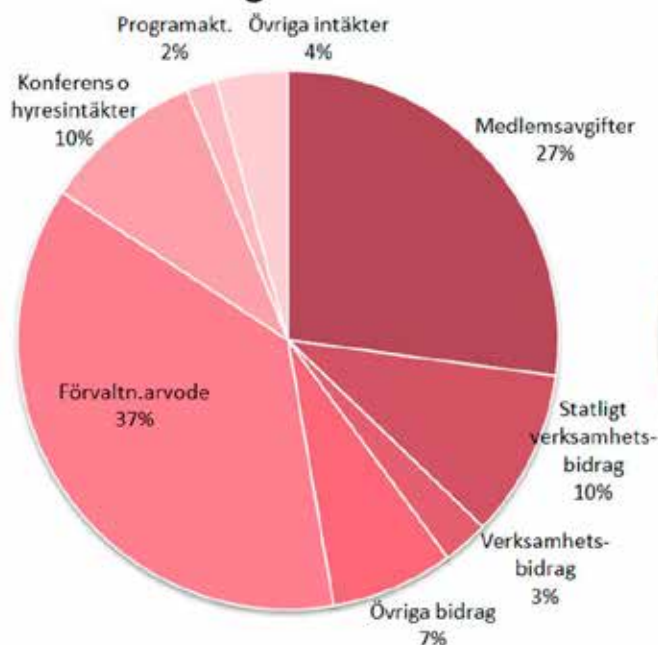
Eget kapital

	Förenings kapital	Ändamåls bestämt	Balanserat resultat	Totalt eget kapital
Ingående balans	2 519 392	736 221	30 934 238	34 189 851
Ändring av redovisningsprincip				0
I anspråkstagna ändamålsbestämda medel		-10 000	10 000	0
Erhållna ändamålsbestämda medel			0	0
Årets resultat			30 986	30 986
Utgående balans	2 519 392	726 221	30 975 224	34 220 837

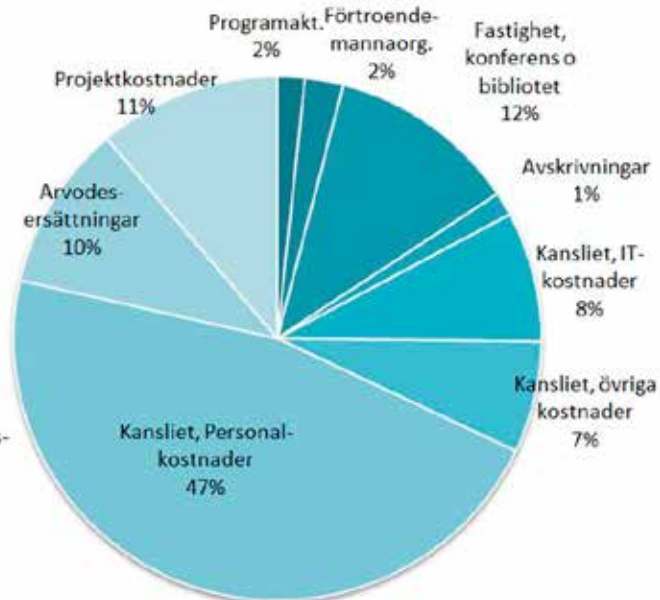
Flerårsöversikt

(Tkr)	2020	2019	2018	2017	2016
Rörelsens intäkter	18 053	24 082	24 680	25 616	21 623
Resultat efter finansiella poster	31	234	123	-2 290	-2 195
Balansomslutning	40 177	50 055	50 645	57 423	63 756

Fördelning intäkter 2020

Fördelning kostnader 2020

Resultaträkning

Kr	Not	2020-01-01- 2020-12-31	2019-01-01- 2019-12-31
Rörelsens intäkter			
Medlemsintäkter		4 896 588	5 187 627
Erhållna bidrag	2	3 642 616	6 572 648
Nettoomsättning	3	8 415 221	9 490 134
Övriga intäkter	4	1 098 431	2 831 166
Summa rörelsens intäkter		18 052 856	24 081 575
Rörelsens kostnader			
Lämnade bidrag		-10 000	-20 000
Övriga externa kostnader	5	-8 104 623	-12 396 662
Personalkostnader	6	-11 003 423	-12 494 374
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar	9	-281 600	-281 600
Summa rörelsens kostnader		-19 399 646	-25 192 636
Rörelseresultat		-1 346 790	-1 111 061
Resultat från finansiella poster			
Resultat från finansiella anläggningstillgångar	7	1 363 276	1 330 292
Övriga ränteintäkter och liknade resultatposter		14 500	14 450
Summa finansiella poster		1 377 776	1 344 742
Resultat efter finansiella poster		30 986	233 681
Årets resultat		30 986	233 681

Balansräkning

Kr	Not	2020-12-31	2019-12-31
Tillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnad	9	1 971 196	2 252 796
Inventarier		10	10
Konst, litteratur och medaljsamlingar		50	50
Summa materiella anläggningstillgångar		1 971 256	2 252 856
Finansiella anläggningstillgångar			
Långfristig fordran koncernföretag		500 000	500 000
Kapitalförsäkring	8	1 291 741	1 611 695
Andelar koncernföretag	10	50 010	50 010
Andra långfristiga värdepappersinnehav	11	29 648 937	36 449 372
Summa finansiella anläggningstillgångar		31 490 688	38 611 077
Summa anläggningstillgångar		33 461 944	40 863 933
Omsättningstillgångar			
Kundfordringar		304 069	963 626
Övriga fordringar		84 871	192 272
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		501 550	598 908
Kassa och bank	12	5 824 479	7 436 085
Summa omsättningstillgångar		6 714 969	9 190 891
Summa tillgångar		40 176 913	50 054 824
Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
Föreningskapital		2 519 392	2 519 392
Ändamålsbestämda medel	13	726 221	736 221
Balanserat resultat		30 975 223	30 934 238
Summa eget kapital		34 220 836	34 189 851
Avsättningar		1 605 117	2 001 310
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		906 009	1 574 554
Övriga skulder	14	1 389 417	9 268 694
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	15	2 055 534	3 020 415
Summa kortfristiga skulder		4 350 960	13 863 663
Summa eget kapital, skulder och avsättningar		40 176 913	50 054 824

Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisnings- och värderingsprinciper överensstämmer med Årsredovisningslagen, samt de som anges i BFNAR 2012:1. Redovisningsvalutan är svenska kronor. Om inget annat anges redovisas belopp i hela kronor.

Koncernredovisning

SLS är moderbolag till AB Hygiea, org.nr 556368-7324. Koncernredovisning upprättas inte enl. 7 kap. 3§ ÅRL

Medlemsavgifter

Medlemsavgifter omfattar gjorda inbetalningar för medlemskap i SLS. Medlemsavgifterna intäktsförs när betalning sker och periodiseras till det räkenskapsår de tillhör.

Verksamhetsbidrag

Ett bidrag intäktsredovisas i den period som bidraget emottages. Om bidraget är till för att täcka en kostnad sker intäktsredovisning så att den ställs mot den kostnad som bidraget är avsett att täcka. Intäktsredovisning sker endast när det i hög grad av sannolikhet kan antas att bidraget inte kommer att återkrävas. Verksamhetsbidrag skuldförs därför till dess att de utgifter som bidraget ska täcka uppkommer.

Övriga intäkter

Förvaltningsarvoden tas ut löpande från SLS förvaltade stiftelser efter att respektive stiftelses årsredovisning har avlämnats. Konferens- och hyresintäkter av SLS fastighet intäktsredovisas i takt med att de upparbetats eller att ifrågavarande tjänster levererats.

Leasing

Ett finansiellt leasingavtal är ett avtal enligt vilket de ekonomiska risker och fördelar som förknippas med ägandet av en tillgång i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren. Övriga leasingavtal klassas som operationella. Samtliga leasingavtal redovisas enligt reglerna för operationell leasing. Leasingavgifterna för de operationella leasingavtalen kostnadsförs linjärt över leasingperioden.

Verksamhetskostnader

Verksamhetskostnader omfattar ändamåls-, medlems-, administrations- och fastighetskostnader. Gemensamma kostnader såsom kostnader för personal, IT, fastighetsförvaltning, marknadsföring, kansli och möteskostnader fördelas mellan ändamåls- och administrationskostnader enligt fördelningsnycklar.

Kostnader för administration, som uppstår som en direkt följd av en aktivitet eller ett projekt inom ändamålen, räknas som ändamålsskostnader. Den administrativa hanteringen vid beviljande av forskningsanslag är ett exempel på en sådan kostnad. Ändamålsskostnaderna inkluderar också kostnader för informationsspridning, personal och andra kostnader direkt hänförliga till ändamålet.

Pensionsavsättning och kapitalförsäkring

För räkenskapsåret 2020 har en avsättning för pension redovisats som säkras med en motsvarande kapitalförsäkring. Pensionsavsättningen och kapitalförsäkringen förändras med den del av uttag från försäkringen som inte täcks av försäkringens övervärde.

Noter	2020-01-01- 2020-12-31	2019-01-01- 2019-12-31
-------	---------------------------	---------------------------

Tillgångar och skulder

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärde minskat med av- och nedskrivningar.

Fordringar upptas till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Långfristiga innehav av aktier och andelar och andra räntebärande instrument värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och verkligt värde. Portföljmetoden tillämpas, det vill säga nedskrivningar görs inte för enskilda placeringar, om inte det verkliga värdet för hela aktieportföljen är lägre än anskaffningsvärdet.

Byggnad. Avser Svenska Läkaresällskapets fastighet vid Klara Östra Kyrkogata 10, inga avskrivningar görs på fastigheten till följd av att den redovisas till ringa värde. Större renoveringar av byggnaden skrivs av linjärt under över nyttjandeperioden.

Byggnadsinventarier	Avskrivningsperiod 10 år	
Not 2 Erhållna bidrag		
Statligt verksamhetsbidrag för Levnadsvaneprojektet (LV)	1 820 000	2 100 000
Verksamhetsbidrag	500 000	3 050 812
Övriga bidrag	1 322 616	1 421 836
Summa erhållna bidrag	3 642 616	6 572 648

Not 3 Nettoomsättning		
Förvaltningsarvode	6 670 671	6 442 359
Konferens- och hyresintäkter	1 744 550	3 047 775
Summa nettoomsättning	8 415 221	9 490 134

Not 4 Övriga intäkter		
Övriga intäkter	776 431	986 288
Programaktiviteter, Berzelius symposier mm	322 000	1 844 878
Summa övriga intäkter	1 098 431	2 831 166

Not 5 Övriga externa kostnader		
Programaktiviteter, Berzelius symposier mm	324 256	1 563 391
Förtroendemannaorganisationen	457 595	1 491 573
Fastighet, konferens och bibliotek	2 266 060	3 477 791
Kansliet, It, marknadsföring mm	2 881 160	3 276 845
Projektkostnader	2 175 552	2 587 062
Summa övriga externa kostnader	8 104 623	12 396 662

Noter	2020-01-01- 2020-12-31	2019-01-01- 2019-12-31
-------	---------------------------	---------------------------

Not 6 Anställda och personalkostnader**Löner och andra ersättningar***Personal*

Anställda inkl. kanslichef	6 370 796	7 034 305
----------------------------	-----------	-----------

Summa personalens löner	6 370 796	7 034 305
--------------------------------	------------------	------------------

Förtroendevalda och övriga arvoderade

Nämnd	453 880	392 925
-------	---------	---------

Övriga arvoderade	497 829	724 641
-------------------	---------	---------

Summa arvode	951 709	1 117 566
---------------------	----------------	------------------

Sociala- och pensionskostnader

Sociala kostnader	2 035 462	2 494 719
-------------------	-----------	-----------

Pensionskostnader inkl. löneskatt	1 527 663	1 726 092
-----------------------------------	-----------	-----------

Övriga lönebikostnader	117 793	121 692
------------------------	---------	---------

Sociala- och pensionskostnader	3 680 918	4 342 503
---------------------------------------	------------------	------------------

Totalt Personalkostnader	11 003 423	12 494 374
---------------------------------	-------------------	-------------------

Medelantalet anställda

Kvinnor	8	8
---------	---	---

Män	3	2
-----	---	---

Summa	11	10
--------------	-----------	-----------

Könsfördelning inom Svenska Läkaresällskapets nämnd

Kvinnor	6	6
---------	---	---

Män	8	8
-----	---	---

Summa	14	14
--------------	-----------	-----------

Not 7 Resultat från finansiella tillgångar

Utdelning SLS Investeringsfond, SLS depå	1 322 337	1 322 337
--	-----------	-----------

Utdelning Brandkontoret	9 030	7 955
-------------------------	-------	-------

Realiserad vinst kapitalförsäkring	31 909	0
------------------------------------	--------	---

Summa resultat från finansiella tillgångar	1 363 276	1 330 292
---	------------------	------------------

Not 8 Kapitalförsäkring

Ingående anskaffningsvärde	1 611 695	1 653 060
----------------------------	-----------	-----------

Uttag	-319 954	-41 365
-------	----------	---------

Utgående anskaffningsvärde	1 291 741	1 611 695
-----------------------------------	------------------	------------------

Marknadsvärde	1 291 741	1 611 695
---------------	-----------	-----------

Noter		2020-01-01- 2020-12-31	2019-01-01- 2019-12-31
Not 9	Byggnad		
	Ingående anskaffningsvärde	2 815 996	2 815 996
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	2 815 996	2 815 996
	Ingående avskrivningar	-563 200	-281 600
	Årets avskrivningar	-281 600	-281 600
	Utgående ackumulerade avskrivningar	-844 800	-563 200
	Utgående redovisat värde	1 971 196	2 252 796
	Klara Östra Kyrkogata 10, Klara församling Stockholm Fastigheten Stockholm Hägern Större 9 är gravationsfri. Taxeringsvärde behöver ej sättas.		
Not 10	Andelar koncernföretag		
	<i>AB Hygiea (556368-7324)</i>		
	Antal aktier	1 000	1 000
	Andelar	100%	100%
	Bokfört värde	50 000	50 000
	<i>Equalis AB (556515-2087)</i>		
	Antal aktier	384	384
	Andelar	24%	24%
	Bokfört värde	10	10
	Summa bokfört värde andelar koncernföretag	50 010	50 010
Not 11	Andra långfristiga värdepappersinnehav		
	<i>SLS depå i SLS Investeringsfond</i>		
	Ackumulerat anskaffningsvärde vid årets ingång	29 648 937	29 648 937
	Redovisat värde vid årets utgång	29 648 937	29 648 937
	Marknadsvärde	52 272 492	45 910 157
	<i>Ingegerd Johansson depå i SLS Investeringsfond</i>		
	Ackumulerat anskaffningsvärde vid årets ingång	6 800 435	6 800 435
	Inköp under året	-	-
	Försäljningar under året	-6 800 435	-
	Redovisat värde vid årets utgång	0	6 800 435
	Marknadsvärde	0	8 880 906
	Summa andra långfristiga värdepappersinnehav	29 648 937	36 449 372
	Summa marknadsvärde	52 272 492	54 791 063

Noter	2020-01-01- 2020-12-31	2019-01-01- 2019-12-31
-------	---------------------------	---------------------------

Not 12 Kassa och bank

Verksamhetens banktillgodohavanden	5 301 668	5 596 916
Ändamålsbestämda banktillgodohavanden	522 811	1 839 169
Summa kassa och bank	5 824 479	7 436 085

Not 13 Ändamålsbestämda medel

Groths Läroboksfond	529 000	529 000
Sociala fonden	120 000	120 000
Jörgen Engels pris	77 221	87 221
Summa ändamålsbestämda medel	726 221	736 221

Not 14 Övriga skulder

Ej utbetalda anslag	569 994	8 578 744
Personalens skatter	578 457	577 449
Skuld Asylsökande	155 599	0
Övriga skulder	85 367	112 501
Summa övriga skulder	1 389 417	9 268 694

Not 15 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Upplupna löner och sociala avgifter	627 781	797 426
Förutbetalda intäkter	774 899	1 179 144
Upplupna kostnader	652 854	1 043 845
Summa upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2 055 534	3 020 415

Not 16 Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Covid-19 har haft fortsatt stor påverkan på SLS uthyrning av konferenslokaler. Omställningen av SLS verksamhet till digital har dock sänkt kostnaderna vilket gör att SLS ser positivt på 2021 och har en budget i balans

Covid-19 har även haft stor påverkan på börsen. Under perioden januari-februari 2021 har värde på Svenska läkaresällskapets investeringsfond ökat med drygt 4%. Innehavet har ett långsiktigt perspektiv så en eventuell nedgång har ingen kortsiktig påverkan på verksamheten.

Stockholm den dag som framgår av den elektroniska underskriften

Tobias Alfvén
Ordförande

Lisa Rydén
Vice ordförande

Ola Björgell
Vetenskaplig sekreterare

Hans Hjelmqvist

Mikael Sandlund

Christina Bergh

Karin Pukk Härenstam

Bo Runeson

Ola Winqvist

Susanna Althini

Ingmarie Skoglund

Mikael Hoffmann

Stella Cizinsky

Johan Dabrosin Söderholm

Per Johansson
Kanslichef

Vår revisionsberättelse har lämnats den dag som framgår av vår elektroniska signatur

Jens Karlsson
Auktoriserad revisor, EY

Patrick Vigren
Förtroendevald revisor

Kerstin Nilsson
Förtroendevald revisor

Revisionsberättelse

Till fullmäktige i Svenska Läkaresällskapet, org.nr 802002-1914

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Svenska Läkaresällskapet för år 2020.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2020 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten *Den auktoriserade revisorns ansvar* samt *De förtroendevalda revisorernas ansvar*.

Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisionssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Det är nämnden som har ansvaret för den andra informationen. Den andra informationen består av verksamhetsberättelsen (men innefattar inte årsredovisningen och vår revisionsberättelse avseende denna).

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Nämndens ansvar

Det är nämnden som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Nämnden ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar nämnden för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om nämnden avser att likvidera föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Den auktoriserade revisorns ansvar

Jag har att utföra revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige.

Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i nämndens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att nämnden använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera nämnden om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

De förtroendevalda revisorernas ansvar

Vi har att utföra en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av föreningens resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av nämndens förvaltning av Svenska Läkaresällskapet för år 2020.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar nämndens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorers ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisionssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Nämndens ansvar

Det är nämnden som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorers ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon nämndledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på den auktoriserade revisorns professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Stockholm den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Jens Karlsson
Auktoriserad revisor

Patrick Vigen
Förtroendevald revisor

Kerstin Nilsson
Förtroendevald revisor

Svenska
Läkaresällskapet

ADRESS Klara Östra Kyrkogata 10, Box 738, 101 35 Stockholm
TELEFON 08-440 88 60 **E-POST** sls@sls.se **WEBB** www.sls.se